

Brassói Lapok

Ára 5 lei

Csütörtök
1931 * február 26

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

46. szám
XXXVII. évtőlvolm

Ára 5 lei

A 14-es hadiszámlák és a 31-es termelő tőkék

Németország fizet Franciaországnak. Franciaország Angliának. Anglia Amerikának és mégül egyiknek se marad semmije. A hitelező együtt szegényedik a megsanyart adóssal. A pénz forog és semmivé lesz. A 14-es hadiszámlák felfalják a 31-es termelő tőkeket. Ezen kell segíteni.

Muszáj. Európának muszáj meggyógyulnia. Gyógyulni pedig csak munkával és csak bében lehet, nem pedig úgy, hogy az országot megmaradt vagyonát újra belepuskázzuk a belestrappelezük a levegőbe, hogy ami érte van, az füstbe menjen. Európának meg kell gyógyulnia és vele együtt Amerikának is, amely nem más, mint egy iparilag kiteljesedett Európa. Amikor Amerika a háboru után Európán úgy akart gazdagodni, hogy azt gazdaságilag letéperje, a világ és a történelem legnagyobb baklövését követte el. Nem csak azért, mert félreismert minden gazdasági törvényt, de mert félreismerte saját népi és állami karakterét is. Amerika nagysága mindig a béke volt. Nem csak a diplomáciai, hanem a gazdasági béke is. Amerika nagysága, ha dolgozik, termelni és exportálni tud, Amerika nagysága, hogy üzleti kommittensekkel dolgozzon, ne pedig háborus adóssokkal. Az a nagy inkasszós hadjárat, amit Amerika a háboru után megindított, tönkretelhet Európát, minthogy majdnem tönkre is tette, de ugyanakkor elpusztítja Amerikát is. Az adóssal együtt a hitelezőt. Ez olyan profécia volt, a mit odaát megmosolyogtak, de ami kísérteties gyorsasággal vált valóra. A háboru után Európa bajai valóban a kábelogram gyorsaságával értek el Amerikába. A newyorki Broadwayt ma európai gondok gyötrik. Ezt megállapítjuk, nem kárörömmel, de tárgyilagosan, mint egy tényt, amiről vitatkozni nem lehet, de amiből okulni kell. Amerika ma elvesztette európai piacát. Európa Amerikának szegényedett. Amerika kárára vesztette el fölépítő és felépítő képességét. A dolgok összefüggnek és Amerikában ma éppen olyan dimenziókat öltött a munkanélküliség, mint a mi földrésztünkön, amelynek az amerikai nemzet egy elmaradt gyermeke. Amerikai bankok csődbe mentek. Newyorkban a színházak 50 százaléka bezárt, a tőzsde tragikusan szedte áldozatait és a megélhetés ma a dollár hazájában éppen olyan gond és gyötrelme, mint a márt, vagy schilling országban. Minden európai, akinek kint él valami rokona, vagy elvándorolt családtagja, ezt igen jól tudja. Azok a levelek, amelyek mostanában érkeznek Amerikából Európába, egy igen érdekes történelmi fejezet. Amerika Európával együtt ment tönkre. Amerika csak Európával együtt állhat talpra.

De hagyjuk a pusztulást. Beszéljünk az életéről, ami hál Istennek még mindig az aktuálisabb téma. Tengeren innen, tengeren túl, orosz üzletnek bizonyult a háboru és a századunk amerikai katonának Franciaország földjében egyetlen értelme: a gyász, a bánat, a szomorúság. Hiába haltak meg és akik túlélték őket, azoknak ezt sohasem szabad elfelejteniük.

Ma Amerikában is másképp gondolkoznak az emberek. És másképp gondolkoznak az egész világon. Nemcsak az emberek, hanem a tőke is. A tőke, amely megcsinálta, vagy legalább megcsinálni engedte a világháborút, amely finanszírozta és azon nyereszkeskedni akart. Ez a tőke sokat és hamar tanult. És, mert a tőke tanulékonny, ime, sietve levonja a konzekvenciákat, ahol csak teheti. Európában, elnézve a háborus hangokat. Békét és munkát hirdet. A tőzsdéken kijavul a hangulat és a tendencia. A dekonjunktura pégnapjait éli és az államok és azok a nagytőkék, amelyek az államok mögött állnak, végre likvidálni akarják a háborus számlákat. Likvidálni lojálisan, a kölcsönös megértés és a kölcsönös megsegítés alapján. El akarják mulasztani a mai és a jövő agrárpálságát, a termelés, a forgalom, a fogyasztás és történelmi krízisét. Talán még a jobb napok jönnek. Talán kitavaszodik az Amerika és Európa fölött. Ideje volna a földet fecskék tavaszai hirdetnek. Finom, szelíd, mindenre reagáló tőzsdéi fecskék opciók, mindenre reagáló tőzsdéi csicseregnek. Hígyjünk nekik. Ez a legokosabb, amit tehetünk. Hígyjünk nekik.

Hírek Titulescu és Maniu megegyezéséről

A kormány cáfolja a megegyezésről szóló értesülést

Bukarest, február 24.
A Curentul legfrissebb száma egyelőre még ellenőrizhetetlen belpolitikai szenzációkat közöl. Külföldről nyert értesülése szerint

Maniu, a nemzeti parasztpárt elnöke titokban találkozott Titulescuval s a két legsúlyosabb román politikus között formális megegyezés jött létre.

A megegyezés, a Curentul szerint, arra az esetre szól, ha a párisi kölcsöntárgyalások súlyos kudarcra miatt a jelenlegi kormánynak el kell távoznia a helyéről. Ebben az esetben a nemzeti-parasztpártnak mindent el kell követnie, hogy megelőzze a liberális párt hatalomra jutását, mert ez a Maniuk jövőjét újabb hosszú időszakra temetné el. A liberális párt-kormány veszélyét viszont csak a koncentrációs, vagy a személyi kormány hátríthatná el. Az utóbbi megoldás éppen annyira veszélyes, a nemzeti parasztpártra is, mint a liberálisra s azért Maniu az egyedüli lehetőséget, a Titulescu elnöklete alatti koncentrációt ragadja meg.

A megegyezés tehát úgy szól, hogy Mironescu lemondása után Titulescu vállalja a koncentrációs kormány megalkutását s ebbe a kormányba, egyszerű miniszterként, maga Maniu is tárcát vállal.

Lehet, hogy a Curentul híre csak kombináció, de mindenesetre magán

hordja a valószínűség látszatát. A személyi kormány gondolata ugyanis egyre inkább a háttérbe szorul, mert már azok is, akik ezt a megoldást az uralkodónak ajánlották, belátják, hogy veszedelmes kísérletezés lenne. A párisi kölcsöntárgyalásoknál látszott, hogy milyen kellemetlen riadalmat vált ki külföldön még az esetleges diktatura lehetőségéről elindított áhír is. Egyébként

Prezan tábornok, a „személyiségek” elnökjelöltje, hosszabb külföldi utra készül s ez a tény is amellől bizonyít, hogy a diktatórikus színezetű megoldást véglegesen elejtették Bukarestben.

A félhivatalos jellegű sajtóorganum szinte egyöntetűen hangsúlyozza, hogy bármilyen kormány is következzen a jelenlegi után, a parlamentáris rendszernek nem történhetik baja, mert ez az uralkodó kifejezett álláspontja.

A kormány cáfol.

A miniszterelnökség a délelőtti órákban cáfolatot adott ki, amelyben légből kapottnak jelenti ki azt a hírt, mintha Maniu találkozott volna Titulescuval. — Maniu — mondja a cáfolat — tovább is Délfranciaországban tartózkodik s március 15-ig ott is marad. Titulescu viszont Párisból el se mozdult, de nem azért, mintha a kölcsöntárgyalások tennék szükségessé párisi tartózkodását.

Most már presztizskérdés a kölcsön megkötése Megalázó feltételek és újabb nehézségek

Bukarest, február 24.
A kölcsöntárgyalásokról hivatalosan biztató híreket ad ki a kormány.

Ezek a biztató hírek azonban végzetes elkedvetlenedést okoznak mindenütt, még magában a kormánypártban is.

A helyzet ugyanis odáig szerencsétlenedett, hogy most már részben az ország és részben a kormány presztizse érdekében Popovícinak meg kell kötnie a kölcsönszerződést, még akkor is, ha a feltételek szégyenteljesen megalázók lennének Romániára nézve.

Ezért nem okoznak, nem okozhatnak, különös örömet még a kormánypártban sem azok a hírek, amelyek szerint Popovici tovább folytatja a tárgyalásokat s a „kölcsön biztosított” látszik.

A bukaresti lapok közlései szerint a magánvállalatok részvényeinek ügye még mindig teljesen rendezetlen. A Béga csatorna részvényeit, valamint a besszarábiai Ackerman-részvényeket egyelőre kikapcsolták a tárgyalásokból, mert a tulajdonosok szinte megfizethetetlen árakat követelnek, aranylejtben. A krajováai háborúelőtti kölcsönt, már likvidálták, a hasonló természetű bukaresti városi kölcsönről most folynak a tárgyalások. Egyáltalában nem került még sor a Buzau-nevoias magánvasut ügyének a rendezésére. A tárgyalás alatt álló kölcsönösszeg 34 millió dollár, az emissziós kurzus még vitás és vitás a provízió kérdése is.

Egyszóval: az eddigi tárgyalások allg hoztak valami megfogható eredményt, a súlyosabb kérdések még mindig eldöntésre várnak.

A külföldi tőkék egyébként hajlandóságot mutatnak továbbra is, csak a feltételek szigorúságán nem enyhítenek. Most akciót kezdtek a román stabilizációs kölcsön paritáinak

az összevásárlására. Emelni akarják ezzel az árfolyamértéket, azzal a számítással, hogy így fölajazzák a jegyzési kedvet ehhez a második kölcsönhöz is.

A „kölcsön-milliomosok”

Párisi közlések nyomán a bukaresti lapok valósággal hajmeresztő adatokat közölnek a párisi kölcsöntárgyalásokkal, helyesebben a magánrészvények rendezésre váró ügyével kapcsolatban. Olyan értékpapírok, amelyek pár héttel ezelőtt még alig pár lej érték, most egyszerűen súlyos aranylejtben dobták értékpapírokká emelkedtek. Vannak Bukarestben bankok, ahol még a legutolsó kis tisztviselőknek is súlyos százezres nyereségeket vágnak zsebre az eddig jelentéktelen papírok váratlan emelkedése folytán.

A magánvasutak kötvényei, egyik napról a másikra, harminc-negyvenszeres értékre felemelkedtek.

Egyik bukaresti bankár jelentette ki, hogy alig három héttel ezelőtt akárannyi magánvasut-részvényt vásárolhatott volna s egy papírraljelet kellett volna megfizetnie a régi koronaértékét.

Ez azonban ezelőtt három héttel volt. Azóta ezek a kötvények aranykorona értékre szöktek s ma már mind külföldön vannak.

Jellemző egyébként, hogy három-négy ismert fezőr már a kölcsöntárgyalások legelső hírére vásárolni kezdte a kérdéses értékpapírokat és kellő időben a külföldre menekítve őket, milliók nyereségeket vágtak zsebre.

Az Epoca nyíltan vádat is emel több ismert román politikus ellen, akik hasonló módon üzérkedtek a Béga-csatorna részvényeivel. Természetes, hogy ezek a részvények ma már hollandi kezekben vannak és a kölcsöntárgyalások során

éppen a hollandok ragaszkodnak a legmeregvebben ahhoz, hogy a potompénzen összevásárolt papírokat aranykorona értékben váltassa be Románia.

A háboru is megszűlte a maga élelmes hadimilliomosait. Most a román kölcsöntárgyalások szűlnék egész sereg új „kölcsön-milliomost.”

Biztos a kölcsön, de aligha lesz köszönet benne

A kormány ma délelőtt két táviratot is kapott a kölcsöntárgyalások állásáról. Ezek szerint, — amint kormánykörökben mondják, — az alkudozás menete továbbra is kecsesgató s a kölcsön megkötése biztosítottnak tekinthető.

A mai minisztertanácsban a kormány részletesen megtárgyalja a kapott új jelentéseket s megadja a Párisban tárgyaló delegációnak az esetleg szükségesnek mutatkozó új utasításokat.

Megkezdődött az európai gabona érkekezlet

Páris, február 24.

Tegnap a Quai d'Orsay óratermében kezdetét vette az európai gabona-exportáló és importáló országok értekezlete, amelyet a Páneurópa tanulmányi bizottság hívott egybe a közép- és keleteurópai agrárállamok múlt évi gabonafeleslegének az elhelyezése érdekében. Az értekezleten, melyet Briand nyitott meg 24 állam képviselői vesznek részt. A konferencia elnöke Poncet francia nemzetgazdasági államtitkár lett.

Amerika az orosz dőmping ellen

Washington, február 24.

A képviselőház tegnap nagy többséggel színtén ellogadtá azt a szenátus által már megszavazott törvényt, amely április 1-től teljesen kiltítja az Egyesült Államok területéről az orosz dőmpingárakat. A törvény nem engedi meg olyan árucikkek bevitelét, amelyek előállításában, vagy szállításában kényszemunkára ítelt egyéneket alkalmaztak. Áprilistól speciális bizottság kezdi meg működését, azzal a feladattal, hogy a kikötőkben elbírálja, mely áruk származnak kényszemunkából és melyek nem? Miután a szovjetkormány nem ismeri el, hogy kényszemunkával állítatja elő kiviteli áruit, biztosra veszik, hogy megtorláshoz folyamodik a törvénnyel szemben, amely súlyosan sérti érdekeit.

Nehezen megy a Pop-Cicio jogszerinti szenátorsága

Bukarest, február 24

Pop Cicio István jogszerinti szenátorságának a kérdésében a legfelsőbb Semmitőszék sem tudott dönteni.

Megírta a B. L., hogy az öreg és érdemes politikus, aki jelenleg a kamara alelnökségének a tisztét tölti be, jogszerinti szenátorságának az elismerését kérte a szenátustól azon a címen, hogy ő is elnökölt az 1918-as híres gyulafehérvári nemzetgyűlésen. A kérést a szenátus, főleg a liberális párti szenátorok erőteljes felvonulására, elhárította magától azzal, hogy a Semmitőszék illetékes annak elbírálására, hogy vajjon Pop Cicio megilleti a jogszerinti szenátorság vagy nem. A legfelsőbb Semmitőszék tegnap foglalkozott a kéréssel, de nem tudott megállapodásra jutni, mert a tanács két tagja a kérés teljesítése mellett, két pedig, főként az ellenzéki lapok támadásainak hatására alatt, ellene foglalt állást. Az ellenzéki lapok ugyanis kimutatták, hogy Pop Cicio ugyan elnökölt egyideig a gyulafehérvári nemzetgyűlésen, de csak mint helyettes, mert egyébként ugyanolyan alelnök volt, mint például Fluera.

A Semmitőszék így döntés nélkül maradt vissza a kérést a szenátushoz azzal, hogy a határozat a következő kérdés elbírálásától függ: vajjon elnöknek tekinthető-e az, aki rövidebb, vagy hosszabb ideig ténylegesen elnöki funkciót tölt be, de csak helyettesi minőségben.

A zsilvölgyi bányászok ellen a Munkáspénztár is újabb érvágásra készül

Déva, február 24.

Munkaadó és munkás egyaránt jól tudják, hogy a betegsegélyző pénztár, legkevésbé se géljezi — a betegeket. Csak a cím árul el ilyen elhivatást és rendeltetést, a valóságban a milliárdokra menő tagdíjakat nagy általánossággal adminisztrációs költségekre fordítják.

Dacára a közszájon forgó rossz véleménynek, még se merse senki feltételezni a munkáspénztárról azt a hallatlan vakmerőséget, hogy ugyanakkor, amidőn a bányatársulatok is eret vágnak a szerencsétlen munkásokon, legyen bátorsága ennek az intézménynek is ahhoz, hogy a társulatok által végrehajtott jövedelem csökkentés után, ők is ilyesmire utazzanak.

De beszéljenek a tények, a munkaadók és munkások bevonásával megtartott értekezlet és az erről felvett jegyzőkönyv.

Megjelent a Zsilvölgyében Constantin Cătăntu munkáspénztári vezérfelügyelő, aki előadta, miszerint a zsilvölgyi Casa Cercuiala 700 ezer lejtt meghaladó deficitet dolgozik, ezért nyugdíjvetési kötelezettségeinek nem tudnak eleget tenni. Kérte a tagdíjak felemelését. Indokul felhozta azt is, hogy az 1923. évben és később megállapított nyugdíjak, a nagy árhullámszám és a megélhetés olcsóbbodása miatt, 40 százalékkal nyugodtan redukálhatók.

A tagdíjak felemelése ellen, a munkaadók nevében Popescu Alexandru tiltakozott, míg a munkásság nevében egy a felelősként, mint a nyugdíjak leszállítása ellen, Gârbovan Simon emelte fel tiltakozó szavát.

A lupényi sortűz a kolozsvári tábla előtt

Kolozsvár, február 24.

A véres emlékü lupényi sortűz ügyével foglalkozott ma a kolozsvári tábla. Babos Sándor lupényi református lelkész ellen az a vád merült fel, hogy a lupényi áldozatok temetésénél lázító beszédet tartott. Az inkriminált beszédben állítólag a következőket mondotta: „Nincs igazság ebben az országban és a földön. Kenyeret kértetek és gyilkos golyót kaptatok”.

A dévai törvényszék a lelkészt, mint annak idején megirtuk, hat hónapi fegyházra ítélte.

A mai táblai tárgyaláson a védelem kifejtette, hogy, ha el is hangzott az inkriminált kijelentés, annak nem volt lázító jellege, mert a temetéstől a munkásságot távol tartották.

A Tábla helyet adott a védelem azon előterjesztésének, hogy újabb tanukat hallgassanak ki és a tárgyalást elnapolják.

Érdekes és főleg szomorú, hogy a lupényi vérengzés ügyében eddig mindössze egy újságíró és egy lelkész ítélték el, az igazi bűnösök, az agent provokátorok és általában azok ellen, akik a vérengzést előidézték, semmiféle eljárás nem indult meg.

Asszonyok akiket vérük kinez

A fájdalom az artritikus tulajdonsága. A fájdalom, idegfájdalom, a közsvény kinez a reuma gyötrelmei, a testi és lelki fájdalom amelyet előidézik a bőrbaj, a gőrcsér borzalma valamint a flébit és tályog által okozott szenvedések, a nők havibajos fájdalmai, valóságos pokollá teszik az életet. De az artritizmus végi legyőztük a RICHELET VERTISZTÍTÓ, a vérfel tisztító módszere által, amelyet a világ legvéltogatottabb orvosi tekintélyei innak élő a betegek részére.

A RICHELET VERTISZTÍTÓ legyőzi a legkutatabb fájdalmakat. Beheggeszti a sebeket eltünteti még a nyomát a bőrbetegségeknek megszabadítja a szervezetet a legveszedelmesele fertőző elemektől, melyek megmérgezik.

Új módszer a gyomorbetegség gyógyításánál

Liliputi fényképezőgépet nyeletnek a gyomorbeteggel, hogy a gyomorfalakról felvételeket kapjanak

Egy orvosi műszerész szenzációs felfedezése

London, február 24

Szenzációs felfedezésről számolnak be az angol orvosi lapok. Nincsen kevesebb szó, mint arról, hogy egy londoni orvos műszerész egy miniatűr fényképezőgépet talált fel, amelyet a gyomorbetegnek le kell nyelnie és az bent a gyomorban automatikusan fényképfelvételeket készít a gyomorfalak összes szakaszairól.

A liliputi-fényképezőgép bent a gyomorban kétszáz ezer gyertyafénnyel dolgozik és rövid pár perc lefolyása alatt tizenhat, egyenként 12x10 milliméteres felvételt készít.

A fényképezés után a kis gépet felhozzák a gyomorból és a felvételeket szorozsra megnagyítják.

Egy ilyen gép ára százharmincezer fontra van kontemplálva.

A szenzációs felfedezésnek beláthatatlan szerepe lesz a gyomorterápiában.

Jonescu tábornok 1 millió 680 ezer lejről lemondott a fizetéséből

Képzeltető, hogy mennyi lehet neki

Bukarest, február 24.

Jonescu tábornok, a vasut mindenható kényura és a hírhedt vasuti nyelvrendelet szerzője, példát ad a hazafias áldozatkészségből:

tegnap ünnepélyesen lemondott egyik mellékfizetéséről, ami összesen 1 millió 680 ezer lejt tesz ki.

A tábornok kijelentette, hogy ő megelégszik azzal a fizetéssel, amit mint a vasut legfőbb vezérigazgatója rendesen kap. Az 1 millió 680 ezer lej ugyanis az a címen illette volna meg, hogy vezérigazgatói méltóságánál fogva tagja a vasut legfőbb pénzügyi bizottságának is.

Jonescu tábornok nemes gesztusa mindenestre méltó az elismerésre, hiszen nem kicsi dolog az, ha valaki eldob magától egy és fél milliót, amit nyugodtan fölvehetne. Egyben azonban igen-igen világos fényt vet arra is, hogy hová usznak el — mellékjövedelmeként —

azok az óriási összegek, amiket az adóprés és az áldozati taxa a tömegekből kisajtol. A vasut pénzügyi bizottságának Jonescu generálison kívül még számos tagja van és mindegyiknek van valami „rendes” állása a vasutnál, amiért „rendes” havi fizetést élvez. Azokat a milliókat, amiket a sulyos deficitet dolgozó vasut a legfelsőbb pénzügyi bizottság tagjainak fizet ki, „mellékjövedelem”, tantiémként sziprik be a bizottság tagjai.

Ez az, amire nyugodt lelkiismerettel mondhatja rá a gazdasági válságban elvérző néptömeg, hogy: pénzpocsklás. Jonescu tábornok csak azt tette, amit már régóta magának a vasutnak kellett volna tennie, mert igazságtalan és felháborító az, hogy galáns honoráriumokként fizessenek ki sulyos milliókat akkor amikor az alacsony fizetésű tisztviselők gárdát és a szinte éhhérért dolgozó vasuti munkásságot az áldozati adóval fojtotgatják.

A két latin nővér ellen-ségeskedése nagyon nyugtalanítja Angliát

Henderson váraibanul Párisba érkezett, hogy megegyezési létesítsen a tengeri leszerelés kérdésében

Páris, február hó 24.

A francia főváros diplomáciai és politikai köreiből a szenzáció erejével hat, hogy Henderson angol külügyminiszter és Alexander, az admirális első lordja, hirtelen ideérkeztek. A két angol minisztert hivatalosan fogadák és megérkezésük rögtön háttérbe szorított minden más eseményt.

A meglepetés annál nagyobb volt, mert teljesen váratlanul érte a közvéleményt.

Henderson külügyminiszter és Alexander tengerészetiügyi miniszter nagy feltűnést keltő látogatása a tengeri leszereléssel áll összefüggésben, illetőleg szorosabban véve

a francia-olasz flotta-megegyezés ügyével.

Politikai körök véleménye szerint a francia-olasz flotta-leszerelési tárgyalások olyan stádiumba kerültek, amelyben a további határozatokat már a felelős kormányfőiről kell meghozni.

A két miniszter nyomban megérkezése után hosszabb megbeszélést folytatott Briand-nal s a tanácskozást az esti órákban folytatták. A megbeszélésen résztvett Tyrell párisi angol nagykövete, valamint a francia főszakértők is.

Hivatalos nyilatkozatot a tárgyalásokról nem adtak ki, de kétségtelen, hogy a sürgős megbeszélések tárgyát az olasz-francia tengeri leszerelési egyezmény nyelbeütése képezi.

A londoni leszerelési konferencia óta ugyanis, amilyen — mint emlékeztet — Franciaországot és Olaszországot nem lehetett megegyezésre bírni. Anglia mindent elkövet, hogy a Földközi-tenger e két legnagyobb parti állama között kompromisszumot hozzon létre. A londoni hármas egyezményben Anglia tengeri fegyverkezésének nemcsak korlátozására, hanem csökkentésére is kötelezte

magát, az egyezmény azonban mindaddig értéktelen rá nézve, amíg ahhoz Francia és Olaszország is hozzá nem járulnak, azaz nem állapodnak meg flotta-erejük méltányos arányában Olaszország mindaddig a Franciaországgal való teljes flotta-egyenlőség követeléséhez ragaszkodott, míg Franciaország 300 ezer tonnás fölényt vindikál magának kiterjedt gyarmatai védelmére hivatkozva.

Lényegében a Földközi-tenger uralmáról van szó s a két „latin nővér” mindaddig nem tudott megegyezni, sőt versengve fegyverkeznek tovább.

Ez az állapot rendkívül nyugtalanítja Angliát, amely ugyancsak érdekelve van a Földközi-tenger erőviszonyaiban, mert addig nem érezheti biztonságban ott magát, amíg Olasz- és Franciaország erőviszonyai nem alkalmazkodnak az övéhez. Ezért az angol kormány a múlt év április 6-án ismételt kísérletet tett a két ország közötti közvetítésre. Legújában MacDonaldd egyik bizalmasát, Craigie tengerészeti szakértőt küldte ki, hogy igyekezzék közeledést elérni Róma és Páris között. A jelek szerint Craigie most bizonyos eredménnyel járt s mind a két vetélkedőnél megértőbb magatartásra talált. Franciaország állítólag hajlandó most már 150 ezer tonnányi fölénybe is belemenni Olaszországgal szemben s Mussolini is engedelkenységet tanúsít.

Hogy Henderson és Alexander meglepetésszerű párisi útja ezzel van kapcsolatban, kétségtelenné teszi az, hogy Craigie admirális fogadták első sorban, aki beszámolt az olasz-francia megegyezési ügyről a tárgyalásai eredményéről.

Egyes beavatottak úgy tudják, hogy a kompromisszum utjában még mindig komoly nehézségek állnak s ma is kérdéses, hogy Craigie fáradozásai sikerre

vezetnek-e? Olaszország ugyanis még mindig kevesli a francia engedményeket a sajátjaival szemben.

Ha a megegyezés létrejön, úgy ennek nagy jelentősége lesz a Földközi-tengeri politika szempontjából.

Már a Szahara miatt is...

A francia kamara tegnap esti ülésén a gyarmati költségvetés vitája során Warlen demokrata képviselő azzal vádolta Olaszországot, hogy Tripolisból egészen a Tsad-tóig akar előnyomulni és meg akarja építeni a transzszaharai vasutvonalat. Franciaországnak nem szabad engednie azt, hogy ezen a téren Olaszországot megelőzze, mert nagy gazdasági lehetőségekől esik el ezáltal.

Horovicz az ügygynök

Vakmerő szélhámos-ságnak esett áldozatul több háromszéki kiskereskedő

Brassó, február 24.

Elképesztő szélhámos-ságnak esett áldozatul szélhámos, a gazdasági válsággal amúgy is nehezen küzdő, székelyföldi kiskereskedő. E szélhámos-sággal kapcsolatos eddigi adatainkat főleg azért közöljük, hogy figyelmeztetésül szolgáljanak azoknak a kereskedőknek, akiket esetleg ezután akar meglátogatni ezzel, vagy hasonló trükkkel a még mindig szabadon köszülő ügygynök.

A Bognár és Szántó kolozsvári cég egyik bevezetett ügygynöke, bizonyos Szőnyi nevű ur, az elmúlt hónapokban maga mellé vette Horovicz Simon volt oszalai kereskedő fiát, Horovicz Ernőt s mint viceügynököt utaztatta a cég képviselőjében. Horovicznak rendes blokkkönyve volt, amelybe a rendeléseket felvette, aláírta azokat a rendeléssel és ellátva a maga aláírásával is. Ezeket a rendeléseket aztán Szőnyi ártíra a maga blokkkönyvébe s a cég nagyváradi lerakata annak rendje és módja szerint szállította a megrendelt árut 30 napos fizetési terminusra.

A harminc nap lejártá előtt néhány nappal aztán megjelent a rendelőknek Horovicz Ernő és irást mutatott fel a Bognár és Szántó cégtől. Az irás szerint Horovicz Ernőnek inkasszálsági joga van, miután a cég Szőnyit elbocsátotta s őt bizta meg a rendes ügygynökös-ködéssel.

A rendelők nem szívesen fizettek a terminus lejártá előtt, Horovicz azonban az azonnali fizetésnél 10 százalékos rabatot adott, sőt a fuvardíjat is levonta a számla összegéből, ami egyébként járt is a rendelőknek. A tíz százalékos engedmény, néhány napra, annyira csábító volt, hogy a rendelők szinte kivétel nélkül beugrottak s kifizették a számlákat Horovicznak.

Tíz nap se telt el azonban s már is igen kellemetlen meglepetés érte őket. Hivatalos értesítést kaptak, hogy

a Bognár és Szántó cég követelését a temesvári Sváb Kereskedelmi és Iparbankra ruházta át.

A bank természetesen nem sokáig késlekedett a felszólítással. Az érdekelt kereskedők részben rémülten, részben felháborodva tiltakoztak a dolog ellen, közzölve a bankkal, hogy Horovicz ügygynök már inkasszálsá a számlák összegét. A bank visszairt, hogy Horovicz nevű ügygynököt nem ismer, küldjék be a rendelési lap másolatát és a nyugtamásolatot. Ez meg is történt, de már nem segíthetett semmi a bajon. A bank csakhamar újra írt.

sajnálkozását fejezte ki, hogy szélhámosnak estek áldozatul, de perrel fenyegetőzve szólította fel újra őket az esedékes összegek kifizetésére.

A kereskedőknek nem volt mit tenniük. Féltek a pertől és az újabb költségektől s inkább fizettek — másodsorú is.

Különösen Kovácsné, Zabolán, Mátisfalván és Szöröcsén esett áldozatul több kereskedő Horovicz aratásának. Az érdekelt kereskedők egyébként tudják, hogy a szélhámos ügygynök jelenleg Marasériben tartózkodik.

Március 2-án vendég szerepel Brassóban (az Astra termében)

Kabuki - Tokio

a híres japán színház.

30 személy
12 geisha
mimodramák
balladák
zene
kardviadalok.

Jegyek a „Zeischriftenzentrale”-nál.
Brassó, Kolostor-utca 34. (Tel. 268.)
Rendező: G. ONGYERTH.

Teljes borzalmasságukban bontakoznak ki a filmrobbanás rémségei

Három elszenesedett holttest megrendítő tanuságtétele a tűzhalál kinjairól

A brassói ügyészség ma délután hallgatta ki a Concordia-filmvállalat tulajdonosait - Oláh Böske és Gergely Vilma holttestének agnoszkálása még nem sikerült

Brassó, február 24.

A Concordia-filmgyárban történt borzalmasságok robbanási katasztrófa három halottjait, Gergely Vilmanak, Oláh Böskenek és Köpf Margitnak felismerhetetlenségig elszenesedett holttestét délután 4 óra felé átszállították a központi kórház halottas házába.

A halottas kocsi nyomán sötét kérdő felleg mered a kétségbeesés és a borzalom: hogyan történhetett meg az a villámgyorsan lejátsszó katasztrófa?

A nagy kérdésre csak a filmvállalat igazgatóhelyében foglalkoztatott munkálányok adhatnák meg a feleletet, ők azonban pillanatok alatt hagyták ott fiatal életüket az égő pokollá változott kamarszerű, szűk kis szobácskában.

A halottak nem beszélnek. És mégis a három néma, alakatlan és iszonyúságuk megrendítően borzalmas hamvak szó hang nélkül is háborzongató vallomást tesznek a tűzhalál pillanatairól.

Ez a néma vallomás nem más, mint az orvosi jelentés, melyet a törvényszéki szak-

értő orvosi szemle elvégzésével megbízott Kelen dr. törvényszéki orvos írt meg a három munkáslány koromra égött holttestének megvizsgálása után.

Kelen dr. szakvéleménye ennek a borzalmas szerencsétlenségnek a letragikusabb fejezetét foglalja össze.

— A három munkáslány halálát nem a robbanás okozta.

A tűz végzett a szerencsétlenekkel — mondotta Kelen dr. a B. L. munkatársának a szakértői vélemény elkészítése után. Amikor a javítás alatt álló filmtekercs felrobbant és a műhelyben felhalmozott három, vagy négy más film tekercsei is elszórtak.

A hatalmas légnyomás minden bizonynyal a falhoz vágta a szerencsétlen teremléseket.

A légnyomás és a filmszalagok fojtó füstjével pillanatok alatt elveszítették az eszméletüket, de még volt élet bennük, amikor a lángok teljes erejükkel hatalmas mukba kerítették a műhelyt és kicsaptak a lakás többi részeibe is.

het az is, hogy valamelyik filmtekercs pléhalkatrész hasította fel a hasfalat, a melyen keresztül a belek kifordultak. Magam is szemlét tartottam abban a helyiségben, ahol a robbanás történt s ott láttam egy filmtekercset, amelyet a robbanás hihetetlenül erős légnyomása úgy összelapított és olyan egyenesre simított, mintha üllőn kalapáccsal verték volna ki.

Agnoszkálni az áldozatokat: első pillanatra teljesen lehetetlennek látszott. Eddig teljes bizonyossággal csak Köpf Margitnak az azonoságát lehetett tisztázni. Arról a két aranyfögről ismerték föl, amelyet nemrég csináltatott. Holttestének temetését az ügyészség egyébként már engedélyezte is.

— Oláh Böskenek és Gergely Vilmanak személyazonosságát még nem sikerült tisztázni. Nehéz feladatnak is mutatkozik, mert nemcsak a bőrről és a bőralatti zsírreteg színesedett el, hanem

az izmok is kemény korompáncellá zsugorodtak.

Felboncolni a három holttestet nem is sikerült emiatt.

— Főorvos ur véleménye szerint mi okozhatta a robbanást?

— Nem bizonyos, hogy a ragasztóműhely bemélyedésébe állított kis vakályhától fogott tüzet az esetleg vigyázatlanul kezelt filmszalag. Lehet, hogy nagyon befűtöttek és a forróságtól robbantak fel az ott tartott filmek

Hallottam a robbanást, láttam a kicsapó lángokat, azt a szörnyű piszkosszínű füstfelleglet és elküldttem: „Jaj Istenem, elégették a drága gyermekemet!”

De még haza kellett térnem, vissza kellett vinnem a plattot s csak azután siettettem a Concordiához...

...Kezít csókolom mama, bucsuzott tőlem a leányom a reggel és még pénzt is vitt magával haterzer lejt, hogy ruhát vegyen magának... De nem a pénzt sajnálom, csak a leányomat, a kenyérkeresőmet adnák vissza!

Tőle tudjuk meg, hogy Köpf Margitnak borzalmasan összeégett és megcsontított holttestét ma délután helyezik örök nyugalomra a neológ zsidó temetőből.

A vizsgálat.

A hétfő délelőtti megindított hivatalos vizsgálat, amelyet Voina vizsgálóbíró és Jónescu ügyész vezetnek, szakadatlanul tart még a mai napon is. Annál a kérdésnél, hogy mi okozta a robbanást és a három munkáslány borzalmas tűzhalálát, a vizsgálat valószínűleg nem ér el teljes bizonyosságot és csak feltevésekbe bocsátkozhat. A nyomozás azonban most már elsősorban azt igyekszik tisztázni, hogy kit terhel a felelősség a megrendítő tragédiáért.

Öngyilkos lett ifj. Reitter József kolozsvári gyáros

Kolozsvár, február 24.

A valamikor híres kolozsvári Reitter-család egyik tagja, ma éjjel két órakor felfellege magát. Az öngyilkos ifj. Reitter József gyáros, akit Kolozsvár társadalmi köreiből jól ismertek.

Az öngyilkosságot délelőtti tíz órakor takarítója vette észre, aki, mint rendesen, takarítani ment a fiatal gyáros lakására. Amikor azonban ki akarta nyitni az ajtót, a kulcs belülről nem engedett, mire, rosszat sejtve, dörmölni kezdett, majd, amidőn nem kapott választ, rendőrral feltörtette az ajtót. A belépők elé döbbenetes látvány tárult.

.....

Ejjeli zenét adtak Ehrenfeld Magdának:

„Van aki bevallja, van aki tagadja...”

Nyiregyháza, február 24.

A nyiregyházi gyilkossági perben elhangzott az ítélet, a kedélyek azonban még korántsem csillapodtak le. Különösen az a körülmény élteti tovább azt a szomorú ügyet, hogy a bíróság bebizonyítottan vette Ehrenfeld Magda és Klein Sándor viszonyát és ennek alapján rekonstruálta a gyilkosság pszichológiai előkészületeit.

Klein Sándor bevonult a börtönbe, hogy megkezdje tizenkétévi fegyházbüntetésének kitöltését, és az érdeklődés középpontjába helyette most Ehrenfeld Magda került. Jellemző a nyiregyházi hangulatra, hogy

a város aranyifjúsága tegnap éjszaka guny tárgyává tette a leányt, amennyiben éjjeli zenét adott lakása előtt és azt a nótát játszatta a cigányokkal, hogy: van aki bevallja, van aki tagadja...

Minthogy Farkas István, a Concordia-filmvállalat társtulajdonosa a katasztrófa időpontjában Nagyvárádon volt és csak az éjszaka folyamán érkezett haza, kihallgatását, valamint Farkas Márton baróti szeszgyárosnak, a másik társtulajdonosnak kihallgatását az ügyészség ma délutánra rendelte el.

Craciun Miklós rendőrigazgató azonban a nyomozás jegyzőkönyveinek lezárása előtti leszögezett néhány szempontot, a mely a robbanás megítélésénél döntő jelentőségű lehet.

— Megállapítottuk, — mondotta Craciun rendőrigazgató — hogy a Concordia-filmvállalatnak csak filmbehozatalra és kölcsönzésre volt iparendéje.

A laboratórium és a ragasztóműhely fenntartásához külön engedélyre és különleges biztonsági intézkedések fogantatására lett volna szükség.

Kályhát ilyen helyiségekben nem szabad tartani. Állandóan ott kellett volna tartani egy vízzel telt csébert, benne lepedővel, azonkívül homokot és néhány szódavizes üveget, hogy tűz esetén azonnal védekezhesse a robbanás veszélye ellen. A nyomozás adatai szerint a felrobbanó ragasztóműhelyben ezeknek a rendszabályoknak nem tettek eleget a tulajdonosok. A kérdésben egyébként a vizsgálóbíró uré az utolsó szó, s amíg a tulajdonosokat ki nem hallgatták, minden kombináció hiábavaló lenne.

A fiatal gyáros, akinek felesége jelenleg éppen Berlinben tartózkodik, átlótt fejjel, holtan feküdt a szobában.

A mentők néhány perccel később kivonultak, azonban már csak a halált tudták konstatálni. Orvosi megállapítás szerint az öngyilkosság éjjel két óra körül történhetett. Az öngyilkos négy levelet hagyott hátra családjának, állítólag családi okok készítették az öngyilkosságra.

Reitteréknek hosszú időn át gyufagyárunk volt Kolozsváron, amelyet később más ipari vállalat átalakítottak át.

Telef. 518. MODERN MOZGÓ BRASSÓ

Ma, kedden utoljára a szezon monumentális hangosfilmujdonsága. Éneklő hangosfilmsláger! Különleges attrakció!

A FEKETE GÁRDA

Főszerepben: Myrna Loy (A „Fox” Greta Garbo-ja) és Mc Leoglen. WESTERN beszélőgép.

Következő filmattrakció: A velencei kalmár Fősz.: Harry Liedtke, Werner Krausz, Clara Rümmer.

Nincs rajtuk látnivaló — szénné égtek

Az első kerületi rendőrségen Perva komisszár szobájában Bruckner Annának, a Farkas fivérének s akácsnőjének kihallgatása folyik. Lábán kitaposott, aránytalan nagy férficipő. Az övé ott pusztult el a tegnapi tűzvészben.

Látszólag nyugodtan beszél a leírhatatlan borzalmakról:

— Hallottam a Schwartz Rózsi hangját, hogy jaj Anna néni égünk! Erre én elküldttem magam, hogy ki amit tud, legyen magával. Szaladtam a ragasztóműhely ajtajához, hogy a lányokat figyelmeztessem, de olyan sűrű, vastag füst áradt kifelé, hogy meghátráltam. S oda-benn akkor már nagy esend volt. Szaladtam ki. Azután volt a robbanás. Később, futott hozzám a Köpf Margit mamája.

— Hol a három leány? — kérdezte sietve.

— Tudtam, hogy odabent vannak, hogy mind a három egy perc alatt elszórtak, de mégis azt mondtam, hogy biztosan odalenn vannak az utcán. Nem mondhattam egyebet, kérem. Amikor megjötték a tűzoltók s mondtam nekik, hogy hagyjanak mindent, csak a három lányt mentse, ha még menteni lehet, a tűzoltók rámkibáltk, hogy fogjam be a számat és ne feleseljek velük, mert ők tudják, hogy a műhelyben már senki sincsen.

— De papucset rántottam és magam

is az utcára szaladtam. Nem kaptuk a lányokat a tömegben.

Végül is megmondtam Köpfnének, menjen csak nyugodtan haza, mert meghaltak azok mind a hárman...

— Hozzám szaladt legelőször, úgy dél felé a Gergely Vilma udvarlója is. Azt mondtam neki: nem lehet most a Vilma-val beszélni. Majdnem nekem ugrott, olyan izgatott volt s végül neki is megmondtam: Nincs rajtuk már semmi látnivaló, szénné égtek...

Oláh Böske szüleit, akik déltájban értesültek a tragédiáról, a rendőr nem engedte be a Concordia-filmvállalat helyiségeibe. Engedélyt hoztak a rendőrségtől, de a rendőr ekkor is megtagadta a belépést.

— En mondtam a rendőrnek, — meséli Bruckner Anna —, hogy oda ne engedje őket. Nem jó a szülőnek ilyen szörnyűséget látni. Hogy mi lett a gyermekükből.

„Jaj, elégették a drága gyermekemet...”

A tragikus végzetű Köpf Margit édesanyja a Fekete-utca 31 számú bérház kapujában sirdogálva beszélget egy idősebb asszonyismerőseivel. Mit tudhat mondani a boldogtalan anya leányának és társainak borzalmas pusztulásáról.

Akadózó, elcsukló hangon mesél és kétszeresen is megrázó mindaz, amit elmond:

— Az uram ideadott egy plattot, hogy vigyem el a Kőbányán keresztül a Hátsó-utca felé. Ott mentem el éppen a villasor előtt, kezembem a plattal.

Nemzetközi autókiállítás Berlinben

Berlin, február 24.

A kiállítás megnyitása mindjárt egy megállapításra kényszerít: futkosson már igen sok autó az öreg Európa utcáin és országutjain, mégis minálunk az autó még mindig csak luxus-közlekedési eszköz. Miért lenne különben olyan „előkelő” ez a kiállítás, szemben a többiekkel, melyek ugyanezen a helyen, a Kaiserdamm hatalmas kiállításánokaiban időnként helyet foglalnak? Miért jönne egyébként a többire csak egy miniszter el s miért itt az előkelőségeknek hosszú felvonulása? Miniszterek, nagykövetségek, hadseregparancsnokok, a politikai és gazdasági élet minden nagyfejeje megjelenik az autó tiszteletére. Ezeket csak egy előkelő dolog kapja meg. S a statisztika is azt mutatja, hogy nálunk Európában az autó még, sajnos, igen előkelő dolog.

Kb. harminc millió személyautó futkos a széles világon s öt millió teherautó. Eből a harmincöt millióból azonban 28 és fél millió Északamerikában, a többi pedig 22 millió az Egyesült-Államokban s másfél millió Kanadában. Mi ehez képest az a pár kocsi, mely Európában futkos? Nem egészen öt millió, a világ autópárhányának mindössze 13 százaléka s az Egyesült-Államokban egyedül 75 százalék. Ez a két szembenálló szám teszi érthetővé a Kaiserdamm autókiállítás előkelő közönségét. Amerikában bizonyára egészen más publikuma van egy autókiállításnak. Lehet-e másként, amikor Németországban minden 92 emberre esik egy autó (összesen kb. egy fél millió autó van az országban), az Egyesült-Államokban pedig minden harmadik emberre (ami azt jelenti, hogy minden családban van egy), vagyis az autó gyakorlatilag mindenkit érdekel.

A Kaiserdamm ellenben a legtöbb látogatót csak elméletileg, különösen most, amikor a cégek jelentése szerint az utolsó évben ugyiszóván csak törzsvásárlók vesznek autót. Ez úgy kell érteni, hogy az autótulajdonosok ujjakkal nem gyarapodnak, csak a régi tulajdonosok vesznek újabbakat. Vagy ami gyakoribb: ráfizetéssel cserélnék. Mintahogy egy gyárigazgató ismerősöm elmesélte: spórolásból. Mert a gazdag emberek tudják, hogy kell spórolni. Ez az ismerősöm például eladta, illetve visszavetette a gyárnak a kocsiját az idén a következő kalkuláció alapján. Ha tovább használja a kocsit, nem tudja drágábban, mint pár száz márkáért majd eladni. Most ellenben becsérélte egy új kocsit s a régi beszámította a gyár három ezer márkába. Ugyhogya az újért csak nyolc ezret kellett fizetnie tizenegyezer helyett. A kalkuláció nyilvánvalóan helyes. Csak pénz kell hozzá.

Természetesen a kiállítás autók láthatók. Az ilyen fajta „elméleti” látogató, mint a „B. L.”-ok tudósítója, akinek a lap egyelőre még nem vesz egy Mercedest, tulajdonképpen nem nagyon érti, hogy miért kell ilyen tömeg kocsit összehordani. A finomságokra csak lassan jön rá az ember. Az árak mindegyikére érdeklő a laikus is s mikor azt látja, hogy 1500 márkáért már egy padonatúj „Pionier”-t lehet kapni, kellemes bizsergést érez a zsebében. Utóképe ez nem egy lehetetlen összeg. S még egyszer megnézi a kocsit, a tudat alatt számítja, hogy mennyi idő alatt lehetne ennyit összespórolni s öt perc múlva, mint lehetséges tulajdonos s érti magát, amikor tudja, hogy a nevezett kocsit úgynevezett „Volkswagen”. Sértődötten hagyja ott a kis kocsit s megy a legújabb típusú háromkerékűekhez, melyek szintén olcsósággal tündökölnék s meglepéssel olvassa a katalógusban, hogy az autotechnika legújabb vívmányát jelentik. Ugyanis előhajtások: nem tolja őket a motor, hanem huzza. Azt mondják, hogy ez nagyon praktikus s a jövő autótípusa.

Végzetlen jelenség a laikus számára, a „Citroen” felbontott autóját: egy teljesen kész autó keretében, melyen különösen lehet tanulmányozni azt, hogy mi van belől. Gyermeklátogatóknak különösen ajánlva. Opel pedig üzemből mutatja be belülről az autót, Ford az elhasználatlanságot bizonyítja a 100.000 kilométert megjáró autókalkatréseivel.

S az is érdekes annak, aki autópárral rendelkezik, hogy nemsokára nem lesz hűtőre szükség. A legújabb autótípusokat ugyanis már levegővel hűtik. Ugy, hogy pár év múlva nem fog befagyni senki az országunkon. Hát kétségtelen, hogy az autókstrukció nagy haladást tett egy pár év óta. S ami érdekes, főleg Európában. S ennek az oka még jellemzőbb és érdekesebb. Az amerikai nagy autógyárak ugyanis nem szívesen térnek át újításokra, mivel a legapróbb részletekig végrehajtott racionalizálás következtében a legkisebb változtatás a gyártásban igen nagy átalakításokat igényel az üzemből: így lesz a kapitalista gazdaság a technikai fejlődés kerékkötője.

Nagyon sok a kis kocsi, tekintettel a nyomászó gazdasági helyzetre: de imponálóak a hatalmas nagy autók: A Mercedese, Da-mlerek, a Rolls Royce-ok, a Cadillac-ok. S nem csak azért, mert hatvan ezer márkába kerülnek: szépen kiegyensúlyozott erő, nem egyszerűen vonalak. Közöttük Gropius ultramodern Opel-kocsija mutatja, hogy igazán szép csak az, ami célszerű.

Mit szóljon akkor a pénztelen ember az egész autókiállításához?

Miért tartozhat Horváth János egymillió lejjel Szatmárnak?

A kisembereknek még a parnját is elviszik adóba, de a Dáciának még a városi taxákat sem kell befizetnie

Szatmár, február 24.

Alig néhány nap telt el azóta, hogy Szatmár egyik szállodájában történt erkölcsösen eljárás megbotránkoztatta az ország közvéleményét. Az ember azt hinné, hogy egy ilyen intézménynek a tulajdonosa méltó elbírálásban részesül a hatóságok részéről, — most azonban kiderül, hogy korántsem ez a helyzet, sőt a szatmári Dácia-szálloda és kávéház tulajdonosa, Horváth János, ugylátszik, egyenesen kedvence például — a város vezetőségének.

Mialatt ugyanis az adóhivatal a legkíméletlenebb végrehajtást foganatosítja Szatmár kiskereskedőj ellen és az adóhivatalban halmazával áll az üzletekből elhurcolt portéka, — noha az elárverezett kereskedők tartozása összesen nem tesz ki többet hetven-nyolcvanezer lej-nél — addig

a Dácia-szálloda, amely félévi bér és különböző városi takszák fejében egymillió lejjel tartozik a városnak, háborítatlanul működhet és, amint látjuk, rendezheti orgiáit egy egészen sajátos erkölcsi felfogás szerint.

Az adóhivatal több ízben interveniált a város vezetőségénél, hogy nyuljon erőlyesebb rendszabályokhoz a Dáciával

szemben és kényszerítse tartozásának kifizetésére, — csodálatosképpen azonban

valahonnan felülről mindig közbenjárt valaki a Dácia érdekében, amely így még most is élvezi a halasztást.

Tudvalevő, hogy a szálloda vendégeitől beszédett városi takszák tiz naponként be kell szolgáltatni az adópénztárba. Horváth János ennek a kötelezettségének sem tesz eleget és tavaly április óta nem számol el ezekkel a takszakkal,

amelyeket pedig annak rendje és módja szerint beinkasszálta a vendégektől.

Az ilyképpen visszatartott takszák összege múlt év december végéig 53.590 lejt tett ki. Az adóhivatal most előterjesztést tett a város vezetőségének, hogy tegyen bünvádi feljelentést Horváth János ellen a városi takszák be nem fizetése miatt.

Vajjon mi van emögött, hogy a város vezetősége ilyen nagy engedékenységet tanusít a Dácia bérlejtével szemben ugyanakkor, amikor a kisemberek utolsó darab butorát olyan kíméletlenül bo-csájtják licitáció alá alig néhány száz lejnyi városi követelés miatt.

Embertelen hajsza a magyar vasutasok ellen

Magyar vasutasok, akiket büntetésből a regátba helyeznek, mert nincs szép írásuk

Ellárolitják Erdélyből a magyar vasutasokat s helyettük lét-zámlelti, új román tisztviselőket alkalmaznak

Bukarest, február 24.

Minden kommentár nélkül álljon itt az alábbi memorandum, melyet Willer József, a magyar párt főtitkára a mai napon nyújtott át Raducanu közlekedésügyi miniszternek:

— Bizonyára tudomása van önnek is arról, miniszter ur, — (Willer József) képviselő memorandumában — hogy

a CFR vezérigazgatósága az utóbbi időben száz és száz vasuti alkalmazottat kivétel nélkül családfeleket, erdélyi állomáshelyükről áthelyezett a regátba

Dacára annak, hogy mindezek az áthelyezett vasuti alkalmazottak kivétel nélkül kisebbségi, mégsem akarok ebből kisebbségi, vagy politikai kérdést csinálni, de tisztára emberi érzésből protestálnom kell az ellen, mégpedig a legélesebb hangon, hogy

télvize idején ilyen súlyos megpróbáltatásoknak tesznek ki családfeleket vasuti alkalmazottakat.

Az áthelyezett vasutasok már több ízben sikeresen tették le a román nyelvből követelt vizsgát és a vizsgáztató bizottság tagjai regáti vasutasokból voltak összeállítva. Ennek ellenére mégis egy újabb nyelvvizsgára kényszerítették őket. Kíváncsi vagyok arra, hogy ha bárkit is újra és újra vizsgára kényszerítenek, vajjon a tizedik vizsga után nem fog-e előfordulni az, hogy mégis csak elbukik egy ilyen vizsgán. Mert hi-

szen ezek a vizsgák mégis csak a vizsgáztató bizottság emberi érzésétől is függenek, akik egy ilyen vizsga alkalmával végeredményben nemcsak az illető vasutas nyelvkészségéről, hanem annak sorsáról is döntenek. Alkalmam volt egy néhányval beszélni azok közül, akiket egy ilyen vizsgán megbuktattak és ennek következtében áthelyezték őket a regátba

Kijelentem, hogy mindnyájan perfek-tül tudnak románul beszélni.

Alálkóztam többek között egy vasutasal, aki az utolsó vizsgán megbukott, mert — képzelje el, miniszter ur, ennek az embernek a nagy bűné — nem volt szép írása. Ime így néz ki a vasutnál bevezetett román nyelvvizsga. Kértem öntől miniszter ur, lehetséges-e az, hogy egy vasutas, aki tizenhárom esztendőn keresztül becsülettel szolgált a román vasutaknál és aki idáig jó vasutas volt, ma, 1931-ben nem használható további szolgálata — mert nem tud jól románul. Mindezekből arra a meggyőződésre kell jutnom, hogy

ezeket a kisebbségi vasutasokat nem a román nyelv nemtudása miatt transzférálták a regátba, hanem csak ürügyet kerestek, hogy eltávolítsák őket Erdélyből.

Bizonyítékaim vannak arra nézve, hogy a vasutasokat, akiket a regátba helyeztek át, ott a következő szavakkal fo-

Antinevralgic

DR. MANU MUSCEL

az egységes gyógyszer influenza, migren, idegcsákák stb. ellen Csak a eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos felzésével ellátott 2 kapszula (osztályban) van

Kapható

gyógyszertárakban és drogériákban.

gadták: „Nem értem, hogy miért helyezték önöket ide, hiszen nagyon jól beszélnek románul és különben sem tudom, hogy hova helyezzem el önöket, hiszen nincs szükségem újabb személyzetre.”

Ezeket a vasutasokat új állomáshelyükön tartaléklaban tartják.

Két lej értéket sem dolgoznak naponként, de helyüket azonnal román vasutasokkal töltötték be, akiket direkt erre a célra most ujonnan kineveztek és így a vasutnál dupla személyzetet fizetnek, amikor amugy is deficitben van a vasut.

Ilyen körülmények között még egysejt fel kell hívjam miniszter ur figyelmét arra, hogy ezek az áthelyezett vasutasok odahaza hagyták családjukat, hiszen nem vihették magukkal mindenüket, ott hon kellett hagyniuk családjukat, hogy házikójukra, gazdaságukra valaki gondot fordíthasson. Arról sem felejtkezték meg miniszter ur, hogy ez az üldözés most, télvize idején történik, amikor különben is olyan nehéz a vasutasok helyzete a leszállított fizetés következtében.

Mindaz, ami történt halálos biztonsággal tönkreuz száz és száz vasutas családját. Tönkreuzza az egzisztenciájukat és a végső kétségbeesés felé sodor száz és száz becsületes embert.

Kérem miniszter ur erőlyesen interveniáljon a CFR új vezérigazgatójánál, hogy

azonnal vonassék vissza ez az embertelen áthelyezési végzés és az összes áthelyezett erdélyi vasutasokat transzférálják vissza eredeti állomásukra. És, hogy az áthelyezett vasutasoknak teljes legyen a kálváriájuk — erre is felhívom a miniszter ur figyelmét — a vasutigazgatóság az összes áthelyezéseket úgy rendelte el, hogy megfelelkezett az átköltözködesi költségek kiutalásáról. Ludomásokra hozták, hogy az áthelyezett vasutasok közül néhányan jelentkeztek főnöküknél és kiutalás hiányában azt kérték, hogy legalább valami előlegét folyósítsan az átköltözködesi költségre.

de pénz helyett gorombaságot voltak kénytelenek lenyelni.

Disznóság, szemtelenség ilyent kérni, ez volt a főnökök válasza, ezt a választ kapták pénz helyett.

Willer József képviselő ezt a memorandumot — mint említettük — átnyújtotta Raducanu közlekedésügyi miniszternek. Nem tudjuk, hogy mi lesz a memorandum sorsa, de ezt a memorandumot így, teljes egészében el kell tennünk a nemzeti parasztpárt által bevezetett rezsim emlékéül.

Jegyet annak de vonatot nem

Egy utazó Aradon az utazási irodában körjegyvet vett az Arad-Cluj-Arad utra. Írásban azt is közölték vele, hogy a gyorsral reggel 4 ó. 47 perckor érkezik Tövisre és 5 óra 19 perckor utazhatik a gyorsral Kolozsvárra. Pontosán megérkezett 4 óra 47-kor Tövisre, de a gyors, mely Kolozsvárra vilt volna 5 óra 19-kor, nem jelentkezett. Ez a járat már tiz napja megszünt s erről az utazónak Tövisen kellett értesülnie. A 4.47-es gyorsnak nincs kapcsolata, mert a személyvonat már 4 óra 15 perckor indul el Tövisről.

Kedd

Február 24-től

Kedd

A világ legnagyobb filmeseménye:

NYUGATON A HELYZET VÁLTOZATLAN

ERICH MARIA REMARQUE regényének filmváltozata lesz bemutatva

100%-os német (Lichttonos) beszélőfilm. Jegyek egész napon át előjegyezhetők. Telefon 564.

Astra (Apollo) Mozgó, Brassó.

Hírek

Töröm a fejemet

Hírül adtuk tegnap Önnek, Hugu japán színészek jönnek Bon...án, naturbursch és a Tizenkét csöpplábu gésa.

Ha ez a trupp megérkezik S itt a viszonyt észreveszik, Minket, okából e vésznek, Vajjon ferde szemmel néznek?

Mindig tele van a lokál, Talán előtte is sok áll, Valahányszor Duca dumál, Mivel neki ez így Ducál!

Gandhi már rég öregur, De titokban troubadur, Hiszen soknak bevallja, A sötét ma is megnyalja!

INCONNUE

Elítéltek egy marosvásárhelyi feketesz... Marosvásárhelyről jelenti: Az itteni tör... második bukciójai háromszor lej fő... mellett büntetésre ítélte özvegy... Agnest, aki kisüstön feketeszest főzött. ... elrendelte a bíróság a termelt szesz le... lását.

Volansky jasi táblahírő lett a Semmitő... új elnöke. Bukarestből jelenti: A bírói... legfelsőbb tanácsa, a Consiliul Superior al... gistraturii, ma délelőtt összeült, hogy ki... a Semmitőszék új elnökét. Miután a Sem... főügyészévé Volansky jasi táblahírőt... ki, automatikusan ő lett a legmag... bíróság elnöke. Megerősítése ezek után... csak formalitások kérdése.

Ermelléki borzalomkrónika. Szé... hidról jelenti: Vasárnap két meg... benti tragédia történt, amely Szé... hidnak, az ermelléki mezővároská... lakosságát érthető izgalomban tart... A délelőtti órákban borzalmas gyil... ásság híre terjedt el Székelyhidon. A... oska határában hatalmas vértócsá... találták meg Veres János székelyhi... kondás számvető holttestét. Verest az... meretlen tettesek fejszecsapásokkal... lították meg és a nála levő 60.000 lej... szepénzt, váltókat és iratokat zsákmá... ul ejtették. A csendőrség azonnal je... tést tett a nagykarolyi ügyészségnek... réses bűntényről, onnan azonban csak... ttfőn délelőtt szállt ki a hivatalos bi... tság a helyszíni szemle megejtésére. ... sárnap este a nagykarolyi állomáson... ntént halálos szerencsétlenség. Az es... személyvonat az egyik váltóútról elgá... lta és a vonat kerekei a szerencsétlen... bert valósággal kettészelték. A visz... lat megindult annak kiderítésére, ... a váltóútról tragikus haláláért kit... mel a felelősség.

Római bíró is részt vesz a bélyeghamisítási... budapesti tárgyalásán. Budapestről jelenti: ... nagyváradi törvényszék azzal a kéréssel for... Török Béla budapesti törvényszéki ta... eselnőkhöz, engedje meg, hogy az ismert ró... okmánybélyeghamisítási ügy tárgyalásán... római bíró is részt vehessen. Török az en... llyt megadta és a nagyváradi törvényszék... povicium Livius bírót küldi ki Budapestre. ... povicium természetesen csak megfigyelőként... jelen a tárgyaláson, megteheti észrevéte... is, az ítélet meghozatalába azonban nem... lhat be.

Öngyilkos tisztiszlóga. Ma délelőtt 11 óra... Brassóban. Vár-utca 51. szám alatti laká... szejében felakasztotta magát Both Imre tisz... szlóga. Az öngyilkosságot a tisztiszlóga tár... vette észre, aki fért ment a pincébe és ott... ltan akadt rá társára.

Gyermekvásár darabonként tízezer cseh... ronáért. Pozsonyból jelenti: A rendőrség... zációs csalásnak jött a nyomára. Feljelen... alapján kiderült, hogy Novy Róza szülész... egy év alatt harminchat törvénytelen cse... mot adott el gyermektelen házaspároknak. ... bított áron, darabonként tízezer koronáért. A... ség ötövi börtönrre ítélte a szülésznot.

Pánik egy táncteremben. Broocklynból je... nti: Egy hatalmas táncteremben nyolcszáz... er mulatott, midőn váratlanul tizenkét lö... dődött el, majd a villanylámpák kialud... t. Leírhatatlan pánik tört ki. A közönség... zsetten menekült a kijáratokhoz, miköz... huszan könnyebben megsebesültek. A re... verlovések egy embert megöltek, egy má... t megsebesítettek.

Modern kulturéletünk jelensége a... nikus székrekedés. Orvosi tanácsra... egyen be este 2-3 szem Artin dragéet... a reggeli normális ürüléssel észbe... fog jutni, hogy hashajtót vett be.

Sportolók, nátha, influenza kellemet... lenségeitől menekülnek, ha Anacot pasz... tillát szopogatnak. Egy fiola ára 37 lej.

Betörők jártak egy tordai üzletben. Tor... dáról jelenti: Néhány nappal ezelőtt Torda... város főterén levő id. Fodor Domokos-féle fű... szerüzletben az éjjeli órákban betörők jártak, akik nem pénz, hanem inkább élelmiszer után kutattak. Az üzletbe történt behatolás után leg... először is étvágyukat csillapították le és csak azután néztek körül az üzletben, hogy mit is lehetne onnan elvinni. Mintegy 4000 lej értékben élelmiszert az üzletben talált bőröndbe csomagoltak és azzal menekülni próbáltak. — A főterén szolgálatot teljesítő rendőrnek feltűnt a gyors léptekkel haladó két bőröndös ember és üldözőbe vette őket. Az egyik betörőt sikerült a város határában elfogni, a másik azonban elmenekült. A rendőrkézre került betörő Bálint Mihály, többszörösen büntetett betörő, aki kihallgatása folyamán több tordai betörést is beismert. Átadták az ügyészségnek.

A brassói szász lakosság nem talált németellenes tendenciát a Remarque-filmben. Ma délelőtt a brassói szász lakosság reprezentánsainak kérésére az Astra mozgószínház igazgatósága levetítette Remarque: „Nyugaton a helyzet változatlan” című filmjét, amelyet tudvalevőleg egy Németországban, mint Ausztriában betiltottak. Az itteni szász vezetőférfiak végignézték a filmet, majd kijelentették, hogy abban nem találnak németellenes tendenciát és így a film bemutatása ellen tiltakozással nem élnek.

Pusztul Torda kézműipara. Tordai tudósítónk jelenti: Torda város ipari statisztikája az 1930. évről szomorú képet ad, a város valamikor virágzó kézműiparának visszaeséséről, sok derék kisiparos-exisztencia önhibáján kívül történt letöréséről. A statisztika szerint ugyanis az általánosan leromlott kereseti és életviszonyok miatt a város kézműiparosai közül 143 önálló iparos 1930-ban bezúntatta ipartűt, visszaadta iparigazolványát. Ezzel szemben a városi tanács iparhatósága 1930-ban mindössze 10 új iparengedélyt adott ki.

Elárverezték az aradi Munkásothont. Tudósítónk jelenti: Tegnap délután a Banater Bankverein közbelépésére nyilvános árverésen eladták az aradi Munkásothont épületét. — A bank 25 ezer lejes vállótartozás miatt fogantatította az árverést. A kikiáltási ár 130 ezer lej volt s az értékes épület alig néhány perc alatt ment át 175 ezer lejes árban a bank tulajdonába. A bank igazgatósága kijelentette, hogy amennyiben a váltókövetelést és az időközben felmerült költségeket megkapja, az Otthon újra a munkásság rendelkezésére áll, ha pedig a munkásság olvasótermét és könyvtárat akarna berendezni, minimális bér fejében adja vissza az Otthont eredeti rendeltetésének.

Hogyan éljen a szívbajos ember? Ilyen cím alatt dr. Bodon Károly egyetemi magántanár tollából hazagöplő munka jelent meg Budapesten. A kiűnő könyv a nagyközönség számára íródott és elmondja mindazt, amit minden szívbajos, érlemezsedésben szenvedő embernek tudnia kell. Nem az orvosi kezelés kiküszöbölését szolgálja ez a könyv, hanem gyakorlati utmutatással szolgál a laikus betegnek arra, hogy milyen életmódot folytasson, hogy segítse elő a gyógyulását és — mikor menjen orvoshoz. A rendkívül praktikus mű ára 88 lejért kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában. (Videkre 10 lej portó.)

A brassói magyar evangélikus egyházközség híveivel. Ezuton is szíves tudomására hozzuk híveinknek, hogy folyó évi március hó 1-én az istentisztelet végeztével a templomban egyházközségi közgyűlést tartunk, amelynek fontosabb tárgyai: az 1931. évi költségvetés és egyházi adó megállapítása és az 1930. évi zárszámadások felülvizsgálása és jóváhagyása. 2. Az 1931. évi egyházi adó megállapított s a pénztári hivatalban közszemlére ki van tűve folyó hó 28-ig, amely időpontig bárki megtekintheti és, ha sérelmesnek találja, felszólalhat. 3. A beállt böjti időszakra való tekintettel minden szerdán este 6 órai kezdettel a templomban istentiszteletet tartunk. 4. A leányegylet folyó hó 27-én délután 3-5-ig az Apollóban mozielőadást rendez. Az egyházközségi közgyűlésre, az esti istentiszteletre, valamint a leányegylet előadására egyházközségünk minden tagját szeretettel meghívjuk. Az egyházközség elnöksége.

Milyen lesz az idő? Budapestről jelenti: A meteorológiai intézet jóslata szerint változó-kony, hűvös idő várható, gyenge éjjeli fagyokkal és semmi, vagy kevés csapadékkal.

Felmentette Ábrahám Piroskát a marosvásárhelyi törvényszék. Marosvásárhelyről jelenti: A törvényszék Muntean-tanácsa ma tárgyalta Ábrahám Piroksa ifjurmunkásnő ügyét, akit azzal vádoltak, hogy a tavaly augusztusban rendezett vörös napon beszédet mondott az ifjurmunkások előtt és éltette a szovjetet. — A vádlott nő védője, dr. Ghilea Gyula kifejtette, hogy Ábrahám Piroksa nem tett egyebet, mint hogy pacifista propagandát csinált, amit a bíróságnak büntetni nem szabad. Az utolsó szó jogán Ábrahám Piroksa kijelentette, hogy meggyőződéses kommunista és nem tagadta azt sem, hogy a szovjetet éltette. A bíróság, rövid tanácskozás után, felmentő ítéletet hozott.

Öngyilkosság. Titokzatos öngyilkosság tartja izgalomban Keresztvár falucsa lakóit. Szülei lakásán felakasztotta magát Erzsa Károly, 19 éves legény. Az öngyilkos nem hagyott hátra levelet és így nem tudják elkeseredett tetteinek okát.

A legújabb pesti szórakozás

Budapest, február 24.

Négy évi dicsőséges uralom után megbukott Budapesten a rómi-láz és a keresztretjvény örület s új uralkodó került a trónra. A sajtó! bavadászat.

Az utcán, villamoson, kávéházban és mindenütt csak sajtóhibákra vadásznak az emberek. Karinty, mint a kor beteges játékaiknak embere, már meg is írta első cikkét a sajtóhiba-perverzioról.

Őszintén bevallom, hogy magam is rabja vagyok a legújabb láznak. Dühös szenvedéllyel (ha pedig a saját eikkemről van szó, szenvedélyes dühvel) vadászok egy-egy csattanósabb nyomdahiiba után. A legutóbbi hét gyűjteményanyagából készségesen átengedek néhány ritkább példát a nyájás olvasónak s remélem, hogy az elszakíthatatlan kulturközség jogcímén ezzel meg is honosítom Erdélyben a pesti szellem legújabb termékét.

Kezdjük talán a nagy magyar reggeli lappal, mely megírta, hogy a párisi Rothschild bankból a betörők elvittek félmillió frakkot. A cimben és a cikken végig egyaránt frakkot szedtek frank helyett.

Ugyanezen lap politikai vezetőitket irt két miniszterről. A cikk címe eredetileg így szólt: Két dudás egy csárdában. — Nyomatásban azonban így alakult: Két Judas egy csárdában. El lehet képzelni, mit éreztek a miniszterek, akik a szedőszekrény jóvoltából mint Judások szerepltek a közvélemény előtt.

Egyik kecskeméti napilap beszámolt a kormánypárti honatyá ünnepléséről. A lelkes újságíró megírta, hogy boldogság volt hallgatni a tarackok üdvözléseit. — Másnap a cím a következőképpen nézett ki: Bolondság volt hallgatni a barackok üdvözléseit. Ugyanezen lap hirt ad arról, hogy lehetséges, hogy a miniszterelnök vadászatra megy. Nevetséges, hogy miniszterelnök vadászatra megy. Kormánypárti lapról lévén szó, nagy riadalom kellett ezektől az esetből. Szerencsére a főispánnál sikerült mindent elintézni.

Az elterjedt pesti delutáni lap összekeverte a színházi kritikát a ferencvárosi sertésvásárral. A mondat így alakult:

A színház új művésznője igen temperamentumos és ügyesen táncol, felhajtás lanyha, különként élősúlyban 2 pengő 50.

A Soproni Újság közli a földmivélsügyi miniszternek azt a rendeletét, hogy a bibic madarak tojását nem szabad elszedni. A rendelet szövege a sajtóhiba jóvoltából a következőleg jelent meg: A földmivélsügyi miniszter szigorúan megtiltotta, hogy összeszedjék a kibic-tojásokat.

Ugyanebben a lapban dr. Ungár Margitnak, az első magyar női ügyvédnőnek egyik védőbeszédéről a következő jelent meg: Ezután Ungár Margit tartotta meg hatalmas és érvektől gazdag, jogi alapra fektetett védőbeszédét. Kifejtette, hogy a vádlottat ambíciója vezette a vádlottak padjára, nem maradt egyszerűen otthonában, hanem direkt a városba jött.

Az egyik ceglédi lapból veszem a következőket: Az új bikát az előjáróság már megvásárolta, igen szép állat, két éves s úgy a szakértők, mint a tehenek nagy reményeket fűznek hozzá.

Ismeretes, hogy Magyarországon ez év január 15-től új házassági törvény lépett életbe, mely a válóperekhez házasságvádó ügyvédekkel rendel ki. Erről az egyik pesti lap a következő címmel értekezik: Házasságszédő-ügyvédek neveznek ki a válások megnehezítésére. Egy másik lap, közismerten jobboldali és szelid tónusu, hangos dörgedelmet ereszt meg a aszfaltbetyárok ellen. Ennek az elmélkedésnek az elején olvasom a következő sorokat: „Az aszfaltbetyárok a büntetéstől nem félve molesztálnak, sőt meg is sértenek az utcán, vagy más nyilvános illemhelyeken hölgyeket. Ugyancsak egy jobboldali lap írja Batthányi László herceg halála alkalmával a következőket:

„IV. Károly király agyagmintát készít és csengőhöz adta Batthányi László hercegnek a Strattmann hercegi címet is, ami az arisztokrata világban egészen különös volt.”

Az esténként megjelenő szabadelvű szócso egy egészen kivételes karrierről számol be:

„Kelety Dénes államtitkár, a MAV nyugalmazott elnöke 1867-ben született Budapesten. Ugyanebben az évben az állami statisztikái hivatal szolgálatába lépett és annak évekig volt nagynevi igazgatója.”

Végül egy apróhirdetés a kispolgári napilap mai számából:

„Különbejárati urino 1-re elcserélhető a kiadóban.”

Mondanunk sem kell természetesen, hogy lakáskereső urinóról és különbejárati szobáról volt szó.

Meg kell jegyeznem, hogy ez a cikk kéziratban rendkívül szellemes, elmés okos. Ha az olvasó mégis kifogásolnivaló találna benne, az csak sajtóhiba lehet.

* Házasság. Gidán Mária és Moskovics Ferenc házasságot kötöttek.

Intenzív munka, intenzív táplálkozást igényel. Az Ovomaltine koncentráltan tartalmazza az energia forrásul szolgáló tápanyagokat. Minden dolgozó ember reggelire, uzsonnára Ovomaltine-t használjon.

Töltőtollak

mindennemű javítását vállalja

BRASSÓ
Kapu-utca 40.

Elesdi mész

fával égetett prima darabos elesdi meszet vaggontételben legolcsóbb ár án szállít:

LÉDERER M. Ch mottetégla, cserépgyár és Mészégető rt. Alesd.

E 11706

Központi iroda: Nagyvárad, Str. Berihelot 6.

EXCELSIOR és PARIS szállodák - Bukarest

Teljesen átalakítva, modern kényelemmel, a szobaárakat 30-45%-kal leszállították.

E 11707

Szólóoltvány, gyümölcsfa,

valamint gyökerezési rippáportális és berándér szőlővesszőket megüzható helyre telepítünk.

AJÁNLJUK 20 ÉVŐ A FENNA LO

elepünkről aranyát fajtiszta, minden beegyező menies dugyóeres szőlőoltvány és gyümölcsfaikat. Tekintettel az évi nagy keresletre, így sezzék rendeléseit mielőbb hozzánk juttatni, miathogy a múlt évben nagyon sok vevőnk nem tudtuk kielégíteni. — Árje yzket kívánatra dímentesen küldünk, mely a szőlőültetésről, valamint a káros növények irtásáról sok hasznos tudnivalókat tartalmaz.

Székely Gábor és Tsa
szólóoltvány- és gyümölcsfa-telep
DIO SIG IN BIHOR E 8492

Xeresi bor vagy csukamájolaj.

Melyik a jobb izü?

Ha Önnek, vagy gyermekeinek csukamájolajat kell szedni, ne felejtse el, hogy az

Elixir Pangaduine

a legfinomabb tokhal májkivonatból készült, kifogástalan és emeltett a csukamájolaj minden hatásával rendelkezik, sőt mégyszer olyan hatékony. Kapható: gyógyszerárakban és drogeriákban.

Ajándék: Elég ha a Georges Verglas cégnek, Bukarest Str. Precupeji Vechi 1. hektüdi ezt hrdrelet a B. L.-óól, megfelelő bélyeg el ellátott borítékban és olvasólaton közli pontos címét, hogy azonnal díjtalanul és költségmentesen egy próbaküldemény Elixir Pangaduine-t kapjon.

Ezek a pengék elégítik ki Önt!

ROTBART LUXUOSA
ROTBART SONDERKLASS
MOND EXTRA GOLD
ROTBART LITIA
MOND EXTRA SZÖLÖ

Vezérképviselő: C. DUISBERG
Bucuresti 1. Str. Carol 3

REGÉNY * IRTA MIKES IMRE *

(Minden jog fenntartva.)

Végül érezte, hogy kifulladás. Mit is te-
gyen? A földről felkapott néhány jégda-
rabot és hajigálni kezdte az állat felé.
Minck szenedjen a szegény? Jobb, ha
végetér.

A macska riadtan gubózik össze a jég-
gránátok ostroma elől. Azt hitte, barátot
kapott és helyett ellenségre talált. Végül
teletalálta éri. Egy pillanatig körbe fo-
rog a kis jégábrák tetején, majd csuszlik
egyet, bele a vízbe, egy enyhe plattyanás,
az utolsó miau és eltűnik a jeges áradat
örvényeiben.

Alkonyodni kezdett már, amikor az
üres székkel hazafelé indult. Az egész
napot a révészről töltötte, aki pálinkával
és borzalmas történetekkel traktálta. Mint
minden vízi-ember, a révész is babonás
volt, rémeseket adott elő és hosszasan
síránkozott azon, hogy az emberi ostoba-
ság megszüntette a boszorkányok üldö-
zését.

Az istállóban feküdt le és azon gon-
dolkozott, hogyan mutathatná meg Zsu-
szának a szerelmét.

Eszébe jutott, hogy tavaly a lovát le-
foglalták egyházi adóba. Be is vitték a
kősegháza udvarára a nyomorult állatot,
alig tudta kimenteni. Törleszténie kellett,
ugy engedték csak szabadon. Nem volt
semmi pénzüki sem. Tabajdytól kérték
két forintot kölcsön, négy hatos interest
ezedett utána az uszolás.

Minck kell a papnak a sok pénz?

Most már itt a tavasz, megint jön az
adóbehajtás, az ember nem is tudja, mi-
kor foglaltak, egyszer csak elviszik a
marháját.

Ingerültsége nőttön-nőtt. Gondolataival
mesterségesen táplálta magában az izgal-
mat.

Nem bírta egy helyben. Felkelt és tép-
ve-marva magát ödöngött a falu kihalt
utcáján. Éjszaka volt már, egyedül volt a
világmindenségben a locs-pocsos hóval.
A borult ég és a vonító kutyákkal

Először lekerült a Fazekasék háza felé.
Sötét volt az ablakok, elpihent már
a baba és a családja. Döglik az embere,
— gondolta magában —, minck ilyen
nőnek ez a férfi, aki semmit sem tud ten-
ni, csak il mellé, mint a disznó az öl-
ban s engedi, hogy tömjék.

— Az Amerikai Egyesült Államok nagyváro-
sai. A Magyar Statisztikai Szemle közlése sze-
rint az 1930. évi népszámlálás megállapította,
hogy az Egyesült Államokban 93 olyan város
van, amelynek lakossága a 100.000 lelket meg-
haladja. A legnagyobb ezek közül New York,
a második Chicago. Öt olyan város van,
amelynek lakossága több mint egy millió és 11
olyan, amely a félmilliónál is nagyobb. Je-
lemző az amerikai népesség gyors helyváltoztató-
sára és mozgékonyására, hogy, míg 1920. és
1930. között az összes szaporodás 16 százalé-
kot tett ki, addig vannak városok, amelyeknek
a népessége a lefolyt tíz esztendő alatt több
mint megkétszereződött. Késztelenül a legna-
gyobb növekedést Florida divatos firdőhelye
Miami érte el. 29.571-ről 110.637-re szaporodott
népessége. A legnépesebb városok 1930-ban:
New York 6.920.446, Chicago 3.376.438, Phila-
delphia 1.950.961, Detroit 1.568.662, Los An-
geles 1.238.048 és Cleveland 900.429 lakós-
sal.

— Bécsben százhuszezer a felekezeten kívüli.
Bécsből jelentik: A szabadgondolkodó szerve-
zet ezévi országos értekezletén bejelentették,
hogy az elmúlt esztendőben mintegy ötezen
léptek ki az egyházakból. Óvatos becslés sze-
rint Bécsben százhuszezer felekezeten kívüli él
és a népiskolákban tízezer felekezeten kívüli
gyermek tanul.

— Elhízott egyéneknek a természetes
Ferenc József keserűvízkúra hatalmasan
előmozdítja a bélmozgást, a testet könny-
vedd teszi s tiszta fejet és nyugodt al-
vást teremt. Az orvosi szakirodalom ki-
mutatja, hogy a Ferenc József víz a máj
és a végbél felé irányuló vértódlások-
nál, valamint aranyéknél és prosztatagy-
joknál is áldásos hatást fejt ki. A Fe-
renc József keserűvíz gyógyszerárak-
ban, drogériákban és fűszerüzletekben
kapható.

6 B. 1.

Azután végigment a Nagy-utcán, amíg
kiért a temetőig. Az árok szélén valami
puhára lépett. Egy sündisznó vonaglott a
lábai alatt.

Rugott egyet rajta, hogy az állat hatal-
mas ivben messzire beröpült a sarkövek
közé.

A második sorban feküdt a nagyapja.
A gondolatlan hant, mely már egyen-
lő volt a föld színével, száz darabban he-
vert az ócska sarkő. Csak egy-egy szó-
töredéket lehetett a törmeléken kibe-
tűzni:

Itt nyuksz
Urb
Rócz Mi
Szül 1809
Megh

Fölvett néhány nagyobb kődarabot,
megtömté a zsebeit, kezeibe két dinnye-
nagyasú követ szorított és a ragadozó
vad óvatossá, ingerült, mégis súlyos léptei-
vel elindult a paplak felé.

Feje zugott, forrott, kábult volt, képte-
len még a legkisebbke gondolatra is. Az
öztön és a szenvedély uralkodott rajta,
néha átvillant agyán az elmúlt este emlé-
ke és homályosan fülébe csengtek Zsuzsa
szavai:

— Miből lássam?

A visszacsengő hang ígérete és méze.
kéjes z néje egészen elrészegítette.

Megállott az ártézi kut mellett, melyről
lassan olvadtak le a jégcsapok. Innen jól
látta a parókiát, sötét volt az ab-
lakok, néhány árva, csenevész orgonabo-
kor silbakolt csupasz ágakkal az éjszaka
sötétjében

Lassan a dülledező kerítéshez lopódzott
és feezült dühhöl számlálta az ablakokat.
Az első az irodáé, ott ilyenkor nincsen
senki. A második a tiszta szoba, amelyik-
ben a zenélő falióra van. A harmadik
ben alszik a két gyerek. A negyedik a
hálószoba. Ott fekszenek a pap és a
papné.

Egy kicsit felágaskodott és az első kö-
vet odavágta a hálószoba ablakához.

Az üveg csörömpölve tört össze és hal-
lani lehetett, amint a kő odabent nagyot
dobbant a padlón.

— Mennyi pénz küldhető Magyarországból
Romániába egy utalvánnyal? A magyar keres-
kedelmiügyi minisztérium közli, hogy a Romá-
niából Magyarországra egy utalvánnyal küld-
hető és egy postai megbízással beszédhető leg-
nagyobb pénzösszeget 1931. március 1-től kezd-
ve az eddigi 280 pengő helyett 340 pengőben
állapította meg. Ezek szerint tehát a Magyar-
országról Romániába címzett utánvételes kül-
demények utánvételének legmagasabb összege
ezentúl szintén 340 pengő. A Magyarországról
Romániába címzett közönséges utalványok és
megbízások, valamint a Romániából Magyar-
országra címzett utánvételes küldemények leg-
nagyobb összege továbbra is 10.000 lej marad.
Távirati utalványok Romániába továbbra sem
küldhetők.

— Az albán emigránsok kiutasítják Ausz-
triából. Pécsből jelentik: A rendőrség a Zogu
ellen elkövetett merénylettel kapcsolatban el-
határozta, hogy az albán emigránsokat kiuta-
sítják az országból. Albán kereskedők és diá-
kok tovább is tartózkodhatnak Bécsben.

— Magyar nyelviskola Berlinben. Vasárnap
ünnepélyes keretek között nyitották meg Ber-
linben a Berlitz-iskola magyar szabadtanfolya-
mát. Kereszturi Dezső dr., a berlini egyet-
em magyar rektora Az ismeretlen Magyarország
címen előadást tartott.

— Egy albán kertészlány miatt tartózkodik
Achmed Zogu Bécsben. Bécsből jelentik: A
merénylettől szerencsésen megmenekült Ach-
med Zogu albán királlyal kapcsolatban most
az a hír terjedt el, hogy a király egy albán
kertészlány kedvéért tartózkodik az osztrák
fővárosban, akibe még emigrációja idején ha-
lálisan beleszeretett és akit, trónra lépésekor,
Franciska de Yanco néven barátjánól méltóság-
ra emelt. A bravátok tudni vélik, hogy
Achmed Zogu titokban naponra találkozik sze-
relmesével, aki miatt mindeddig nem nősült
meg.

Eszeveszett rombolási vágy szállotta
meg, mint gyermeket a nagyvárosi mu-
tatóványosbóé előtt, ahol egy krajcárért
csészéket és tányérokat lehet összetörni.
Mint egy erős akosan elzárt Pandora-eze-
lencéből, úgy törték elő belőle az ősi ösz-
tön viharai. Egész lényében tombolt a
pusztítás, a zuzás, a rontás vágya.

Ismét felágaskodott és a második követ
is az ablak felé hajította.

Egy velőtrázó jaj a válasz.

De amint a magashól aláhulló meteor-
nak sem lehet akadály a szférák zenéje,
ugy nem érhetett el ez a jaj sem az ő
állatán ködös érzékeihez. Gyors egymás-
utánban repültek a kövek, csörömpöltek
az ablaktáblák s az üvegtelen rámaikon
keresztül a fájdalmas jajjal együtt ki-
hangzott a tiszteletes gyermekeinek ré-
mült sirása.

Az egész egy félpercig tartott. A háló-
szobában felcsillant a kényszerű gyújtó li-
lászöldes foszforszkáló fénye és erre
a legény, mint amikor a gőzölő nyelvű
toportyán előtt fellángol a máglya, elinált
a sár, a komor ég, a magány éjszakájába,
az alomra, az istálló felé.

*

A papné félig eszméletlenül feküdt az
ágyában és jajgatott. Arca egészen eltor-
zult a fájdalomtól, csurgott róla a veri-
ték, barna foltok lepték el homlokát, ke-
zeit tördelte.

— Borcsal... Borcsal!

A lány az álom csipáival a szemében,
hunyorgatva, rémülten rohant elő a
konyhából. A pap megragadta a karját,
mintha lóditani akarna rajta, mintha át
akarná repíteni a levegőn, de izgalma-
ban, kétségbeesésében alig dadogott:

— Szaladj... ahogy... tuc... a Lidihez...
gyöj... azonnal!

A betört ablakokon keresztül beáram-
lott a hideg téltavaszi levegő. A tisztele-
tes nem is gondolkodott, teljesen ösztön-
ösen cselekedett. Felkapott két vánkost
és egy dunyhát, kirohant vele az irodába.
Itt épek maradtak az üvegek. Fölkarolta
az asszonyát és lefektette az iroda ron-
gyonló, széles bőrdíványára.

Rácz Lidi egy perc múlva már ott volt.
Azonmód, ahogy kiugrott az ágyból, fu-

tott át a parókiára, zilált haja tele volt
tollal.

A pap a két gyermeket átvette
konyhába, ott a földön ágyaztak nekik.
Ő maga leült az iroda melletti szobájában
és kétségbeesett szívvel hallgatta felesége
szívszorító jajgatását.

— Jézusom, Krisztusom, — imádkozott
magában — Te vagy az Alpha és az
Omega, segíts meg!...

A hába vizet és kendőt kért. A pap-
nénak vérzett a homloka, az egyik kő
megértette.

Az irodából kihallatszott az asszony
jajveszékelése.

A pap, ámbár rendszerint ura volt in-
dulatainak, sirva fakadt. Ó, Istenem, gon-
dolta, miért ez a nagy csapás? Bizonyára
kevély voltam én, nem vallottam sirva az
alázatos Jóbbal, hogy rothadás az ember
és féreg az ember fia. Tul nagynak hit-
tem magamat a kicsi emberek között, de
bocsássad meg, Istenem, mert csak a Te
országodat akartam elterjeszteni a bűnös
szívekben. Uram Jézus, te felelsz a nagy
kérdésekre, honnan? hova? miért? me-
dig? Add, hogy válaszod irgalmas legyen,
hogy ne omoljék porba két ártatlan élet,
tel az én életem is... Hiszen te felelsz min-
denre, te oldasz meg mindent, Christa
solutio omnium questionum... Add, hogy
visszajöhessenek hozzám, add, hogy di-
csőségedre lehessenek, hiszen Te vagy az
ut, Te az élet!...

Rázza belülről a zokogás.

Hajnallott, amikor a kicsike megszü-
lett. Kis lány, vattába takarva alig lát-
szott élni, oly csenevész és erőtlén.

Az asszony elszunnyadt a párnákon. A
szenvedés mártíriumai vonásai törtek
szé finom, sáppadt arcát. Homlokán, ahol
a kő találta, véres volt a fehér vászon-
darab.

Uj előfizetők

az eddig megjelent folytatásokat di-
talanul kapják. Fizessen elő a B. L.-re,
hogy mindennap rendszeresen olvas-
hassa a legjobb romániai magyar la-
pot.

Rádió műsor

Csütörtök, február 26.

Bukarest. 13: Gramofon. 17: Könnyű és ro-
mán zene. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Gram-
mofon. 20.30: Angol nyelvoktatás. 21: Olga
Pascal-Solimoneanu énekesnő hgv. 21.30:
Szimfónikus hgv. 22: Felolvasás. 22.15: Zene-
kari hgv. — Budapest. 10.15: A 2. honv. sz-
ez. zenekara. 13.05: Fodorné (ének). Németh
kisasszony (zongora) hgv. 17: Rádiószabad-
egyetem. (Molnár Imre magyar dalokat éne-
kel. A hgv. szünetben Felolvasás.) 18.10: Na-
zógazdasági előadás. 18.45: Kiss Béla cigány-
zenekara. 19.45: Angol nyelvoktatás. 20: Ve-
rebély László dr. előadása Kandó Kálmárról.
20.30: Hubay Jenő „Alarcok” c. operája. Utá-
na: Szabó Guy László jazz zenekara. — Bécs.
12: Gramofon. 13: Geiger-zenekar. 16.20: Gram-
mofon. 18—21: Előadások, felolvasások. 21.30:
Römisches-zenekar. — Königsbrunn. 18.30: Házi zene. 21.30: Leevi Madetoja „Je-
terbottner” c. operája. Utána: Táncezen. — Varsó.
Páris—Eiffel. 21.30: Zenekari hgv. — Varsó.
18.45: S. Fabry (soprán), W. Bregy (tenor) és
T. Luczaj (bariton) hgv. 20.25: Gramofon. 21.30:
Könnyű zene. — Osló. 21.30: Karének. 21.30:
Zenekari hgv. — Milánó. 20.30: Szórakoztató
hgv. 21.30: Szimfónikus hgv. 23.30: Vigjáték.
Utána: Táncezen. — Prága. 22: Szimfónikus
hgv. 23.20: J. Vojtek (orgona) és Fr. O. Le-
fus (zongora) hgv. a Beranek moziból. — Bé-
ma. 18: Tarka hgv. szolistákkal. 22.05: Ká-
harmónikus hgv. — Stockholm. 20.15: Kamara-
zene. 21.30: Katonazene. 23.10: Jazz. — Bé-
rád. 18.30: Tatjana Batranjac operabemutató-
hgv. 19: Arab zene gramofonon. 23: Esti hgv.
23.50: Gramofon. — Kattovicz. 18.45: Tánce-
21.30: Könnyű zene. 23.15: Hgv. 24: Tánce-
ne. — Stuttgart-Mühlacker. 17.30: Zenekari
hgv. 21.30: Hangjáték. 23.20: Könnyű zene.

Február 26

Ujra megszólal a titokzatos Stere

Vádbeszéd a nemzeti parasztpárti kormány ellen

Bukarest, február 24.

Néhány hét óta ismét belpolitikai kirovások van. A politikai élet boszorkánykonyhájában körül szilaj táncot járnak a pártok, a személyiségek és a miniszter-elöltek azzal a csatakiáltással hogy: hajlandók vagyunk a hatalmat átvenni.

Ebben a bábeli zürzavarban, amelyben a kormány mutatkozik a legbizonytalanabbnak, egy ember hallgat titokzatosan. Egy ember, egy politikus, akiről a liberális dinasztia bukása alkalmával egy szó sem hangzott el, csak mintán a demokráciát hirdető parasztpárt került a közérdeklődés középpontjába. A kezdetek titokban sugdolódnak a politika berkeiben: a kulisszák mögött Stere Constantin a Világosság embere állott. Kormányváltásról beszélnek és Stere ismét hallgat. — Az Esplanad-szállóban lévő szobájában még politikai barátait sem fogadja. A portás azt állítja, hogy beteg, az illetékesek azonban kötkedve rázzák fejüket és valami Stere-féle politikai bombára gondolnak. Különböző ürügyekkel felszúrtnak a lépcsőn a szobájáig, ahonnan szakgatott köhögés hallatszik ki. Kopogásunkra egy nő hang válaszol, Stere felesége: Szabad.

Politikáról beszél a román politika titokzatos nagymestere

— A jelenlegi politikai helyzet egészen különös.

A kormány a valóságban már régen megbukott és tragikus az egészben csak az, hogy a kormánypárt csak már mint cégér szerepel.

Stere professzor végigsimítja hatalmas, őszbeccsavarodott művészaját és az ő ismert nyugodt lépéseivel egyszer felméri a szobát. Majd így folytatja:

— A parlament régen elvesztette autoritását. A koronának pedig teljes mértékben megingott a bízalma a régi politikai pártokban. A pártoknak hiányzik a belső összetartás — nincs kohéziója, s az, ami életben tartja őket, az már nem az országrágtól való lelkesedés, hanem az uralomra kerülés reménye.

— A kormánynak minden gyengesége mellett van két nagy előnye: Nyilvánvaló gyengesége és tehetetlensége folytán egyik részről sem támadják komolyan, de emellett a mostani helyzetben és a kormány tekintélye miatt, senki sem háborodik fel azon, hogy külföldi kölcsönről tárgyalnak, mely hátrányos az országra nézve.

— A kormány ma úgy viselkedik, mint egy számolni már nem tudó kereskedő, aki fűhöz-fához kapkod és mindenáron kölcsönt akar, hogy a fenyegető csődöt elkerülje. Ahhoz, hogy miképpen értelmezik nálunk a reális gazdasági politikát, elegendő ha rámutatunk néhány érdekesebb adatára.

— Az 1931 évi állami költségvetés magyarító részében a kormány azt állítja, hogy az állami monopóliumok jövedelme az 1930 évi első tíz havában öt és fél millió lejt tett ki. A pénzügyminisztérium által összeállított magyarító táblázat szerint azonban, ezek a jövedelmek csak három és fél millió lejt tesznek ki. Ilyen körülmények között tehát a miniszter, aki a költségvetést összeállította és a magyarító táblázat között nyomtatlanul eltűnt az állam két milliárdos jövedelme.

— Más ilyen példa fordul elő ugyan, ezen előljáró magyarítáiban, az állami javak évi jövedelme két milliárd nyolcszáz millióra van előlányozva, akkor, amikor a költségvetés 61-ik oldalán ugyancsak a jövedelmek 334 millió lejtben vannak megállapítva.

— A legmegdöbbentőbb azonban az, hogy ezt az állami költségvetést, amelyre az állam egész mechanizmusát építik fel, egy rövidke, éjszakai ülésen szavazta meg a parlament. A politikai és erkölcsi zűlést, amelybe utottunk, semmi sem jellemezhetné jobban, mint ez a példa.

A szállodai szoba egyik sarkában Stere fekszik az ágyában. Tehát mégis beteg. Félig felöltözötten fekszik, mert úgy látszik közben valóban dolgozik. Kiug-

rik az ágyból és előre jön. Bocsánat, beteg vagyok, — mondja. Azonban mégis... Az interjú elkerülhetetlen és, mosolyogva megadja magát sorsának.

— A román nép egészséges, a politika azonban beteg. Pénzügyministersége alkalmával megkérdeztem egyszer Titulescut, hogy az állami adósságok mennyi összegre rúgnak? Titulescu őszintén megvallotta, hogy ezt nem képes megállapítani. A háború után többször előfordult, hogy százmillió értékben pénztári bonok ellenében különböző

A népszámlálás eredménye: borza mas vádirat Erdély gya. matosítási politikája ellen

Csak a regátban szaporodott évenként a lakosság lélekszáma

Bukarest, február 24.

A népszámlálási vezérigazgatóság közölte a népszámlálási eredmény nyers mérlegét. Eszerint

az ország összlakossága 17 millió 820 ezer lélek.

míg tavaly a lakosság lélekszáma csak 17 millió 555 ezer volt, tehát egy esztendő alatt Románia lakossága 256 ezer lélekkel szaporodott.

Tartományok szerint a népszámlálási eredmény a következő:

Erdélyben a lakosság száma

5 millió 500 ezer.

tavaly óta a szaporodás 50 ezer lélek.

Bukovinában a lakosság száma 850 ezer,

tavaly óta 10 ezer lélekkel szaporodott a lakosság.

Beszarábiában a népszámlálási ered-

anyagokat vásárolt az Averescu-kormány külföldön.

Igy fordult elő az, hogy a pénzügyminiszter még csak hozzávetőleg sem tudja megállapítani azt, hogy Romániának tulajdonképpen mennyi a külföldi adóssága.

Akkor, amikor azt állítottam, hogy az állami adósságok meghaladják a két-százmilliárd lejt, a miniszterek és a parlamenterek mosolyogtak. A mostani költségvetés igyekszik ugyan tisztázni a kérdést, kimutatva, hogy

az állam konszolidált alósságai 185 és fél milliárdra rúgnak.

Ha ehhez hozzáadjuk a függő adósságokat, úgy

a kétszázmilliárdos fantasztikus összeget kapjuk meg.

Az állami költségvetésnek különös érdekessége az a rovat, mely kimutatja, hogy az évi törlesztések mindössze hat és fél milliárdra rúgnak,

ami azt jelenti, hogy az általunk fizetett kamatok közeparányosa meghaladja a három százalékot.

— Ez az állítás hihetetlenül hangzik. Tény az, hogy a kamatdifferenciákat a kormány és a főhitelezők között létrejött egyezmény alapján hozzácsapják az adósságokhoz és az elkövetkezendő kormányokra hárítják a rendezés kérdését, azzal a megjegyzéssel, hogy úgy segítsenek magukon, ahogy tudnak.

— A régi pártok kiélték magukat. A nemzeti parasztpárt a kormányrajtás örökös vágyában elvesztette tömegeit.

— Ma még nem látni a jövőt, de mégis be kell következnie az erők új csoportulásának a politikában, mert ellenesetben az események túlnőnek a mai politikai keretek ellenállásán.

Ezt a feltűnésteltető számtani akrobatizmust Stere megállás nélkül mondja, mintha csak könyvből olvasná. Az egész állami költségvetés a fejében van és ott sebzí meg a kormányt mesteri könnyedséggel, ahol a legérzékenyebb.

A felesége aggódóan közeledik és csak mozdulataival kéri, hogy fejezzük be az interjút.

(f. a.)

A Szovjet háborús propagandája

A nyugati államok fővárosaiban nagy az izgalom a 60 napi vörös nap miatt

Riga, február 24.

A vörös hadsereg fennállásának tizenharmadik évfordulója alkalmával az egész szovjet területén hallatlanul nagy erővel indult meg a szovjetkampány és a kommunista párt agitációja. Színházat, mozit és rádiót egyaránt az agitáció szolgálatába állítják és e három kiváló propaganda eszközön kívül még utazó agitátorokat is felhasználnak a nyílt háborús propagandára. Az agitáció célja az, hogy

az ipari és mezőgazdasági termelés fokozásának hangulatot csináljanak, minthogy Vorosilov hadügyi népbiztos kijelentette és megállapította, hogy

a jövő háborúját csak az összes iparágak mozgósításával sikerül lebonyolítani.

A szovjet lapjai kiáltványokban szólják fel az ifjúságot az eljövendő háborúra való készülődésre. A Pravda, a szovjet hivatalos lapja egyik propaganda cikkében megállapítja, hogy az imperialista hatalmak hadseregei felülmúlják a szovjet katonai erejét, a onban Oroszország is mindent elkövet arra, hogy technikai felkészültség dolgában ne maradjon el ellenfelei mögött.

A nyugati államok kommunista természetesen minden előkészületet megtett arra, hogy a Moszkvából előkészült február 25-iki vörös napot tüntetés és agitációra használják fel.

A fővárosokban emiatt igen élénk a lom uralkodik. Előrelátható azonban, hogy a kommunista tüntetéseket és gyű-

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. MANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban 17171

léseket mindenütt betiltják és hatalmas rendőri készenléttel akadályozzák meg a tilalom ellenére is várható felvonulásokat.

Berlinben a forradalmi szakszervezeti ellenzék vezetősége arra kérte a rendőrséget, hogy február 25-re függessze fel a tüntetési tilalmat és engedélyezze a szakszervezet zenés felvonulását s egyben a rendőri karhatalmat is vonja vissza a felvonulás utvonalaról.

A berlini rendőrfőnökség azonban a legutóbbi napok rendezavarásaira és fosztogatásaira való hivatkozással a kérést elutasította s újra kiadta azt a rendeletet, amely a szabad ég alatti gyűléseket és felvonulásokat a leghatározottabban betiltja.

A prágai kommunisták is nagygyűlést terveznek február 25-én az óvárosi téren, ahová zárt sorokban kommunista jelvények alatt akarnak felvonulni. A rendőrség a gyűlést itt is betiltotta.

Páris jelentés szerint a francia főváros hatóságai is nagy aggodalommal tekintenek a holnapi nap elé, amikor a kommunista ngyszabású tüntetést készítettek elő. A kormány széleskörű intézkedéseket tett a rend fenntartására és minden gyűlést, felvonulást és csoportosulást betiltott. Amennyiben a tilalomnak nem volna meg a kívánt eredménye, a felvonulásokban résztvevő külföldi honosokat azonnali hatállyal kiutasítják Franciaország területéről.

Itt említjük meg, hogy Havannában tegnap a munkások gyűlést tartottak, amelyet a rendőrség fel akart oszlatni.

A munkások közül a rendőrök közé lőttek, mire a karhatalom is sortűzzel felelt.

Ebben a közelharcban 10 rendőr és 50 munkás megsebesült. A rend az éjszakai órákban sem állott helyre, mert a város különböző pontjain 13 bombamerénylet következett el.

6200 helyett 2500 lej

Arad, február 24.

Az aradi CFR tisztviselők, akik éppúgy, mint az ország többi hivatalnokai, elsején sohasem kapják meg a fizetésüket, még most is csak annyit tudnak, hogy a fizetési listájuk elkészült. Ennek a listának minden rubrikája egy-egy tisztviselői család tragédiáját jelent.

Az aradi vasutasoknak folyósítandó fizetés végösszege mindössze 720.000 lej volna, ha abból adók és áldozati taxák címén az államkincstár már jóelőre nem szedte volna ki a maga részét. Így azonban, — minthogy a levonások végösszege 361.000 lej, — a tisztviselők az elsején esedékes fizetésből a hónap végén összesen 360.000 lejt kapnak kézhez. Az a forgalmi tisztviselő, akinek 6200 lej volt a havi fizetése, nem kap többet kézhez 2500 lejnél!

Hogy ebből az alamizsnának is beillő javadalmazásból hogyan fog megélni, azzal az államháztartás cseppet sem törődik.

Álhir a moreni-szonda eloltásáról

Bukarest, február 24.

Budapesti lapok hosszas cikkekben számoltak be arról, hogy 3 budapesti mérnök terveit alapján sikerült a moreni szondát eloltani. Ma érdeklődtünk a Romana Americana petroleum társaságnál, ahonnan azt a választ kaptuk, hogy a 160-as szonda eloltásáról szóló hírek nem felelnek meg a valóságnak. Ez a szonda ma is lángban áll és a különbség mindössze annyi, hogy valamit engedett az intenzívításából. Különben rövid néhány hét múlva a lángban álló petroleumszonda újabb jubileumához érkezik el. Nem sokára két esztendő lesz annak, hogy a 160-as szonda lángdagylt és azóta számtalan kísérletezés dacára is megfolytatban ég.

OLLA antiszeptikus készítmény!

A bécsi állami gyógyszerügyi vatal által végellenőrizve teljes garanciát nyújt. Üggyelien az „OLLA” névre!

Butoraink
Araink **Rizetési**
feltételeink
ERDELYRESZ, BUTORGYAR RT.
Marosvásárhely — Nagyszeben
BRASSÓ

STENZÁRTÓSAK

Az élő
muzsika

SZERETLEK! — ez is csak ritmus kérdése

Dalcroze, a ritmikus torna megalapítója ismereti módszerét

Genf, február 24.

Igen nagy esemény színhelye volt tegnap a Grand Theatre, ahol Jacques Dalcroze, a ritmus apostola, a ritmikus torna megalapítója és legnagyobb élő művelője rendezte meg idej nagy demonstrációs estélyét. A csilláros, gyönyörű Grand Theatre ritkán hallott olyan zuduló tapsvihart, mint amikor este félkilenc tájt egy kövér, cirkuszgázgató külsejű jóváltis öregur a görög lépcsőzetet ábrázoló színpadra lépett.

A magasba azaladó templomlépcsők görög stílusának már jobban megfelelnek a háttérben szétszórt lenge zöld öltözetű mozdulatlanágukban is fiataloságot lehelő leányok és néhány izmos görög ifjú, akik figyelemmel hallgatják, amint a jóváltis kis bácsi vidáman kimentti őket a közönség elé, ha netalán felszegek lennének. De igaz is, hogy Dalcroze növendékei nem készülnek az estélyre és produkciójuk sem lesz egyéb, mint egyszerű táncóra.

Dalcroze zongorához ül és intésére a fiatal lányok hada kört formál a fórumon. Megcsendül a zongora, hullámozni kezd a mozdulatlan kör. Szól a különös zenebona, változnak a ritmusok és minden hang változására formálódik a kör mozgása is. Így követi a nimfahad a gömbölyű boszorkánymester varázslatát, a legegyszerűbb ritmusoktól a legkülönlegesebb kompozíciókig: Dalcroze láthatólag fizikai kontaktusban van a csoporttal. Minden ütemnek, amely föl-oszlatja a zenében az időt, a csoportban egy rövidebb-hosszabb mozdulat felel meg. Ugyanezt csinálja, aki tangót, vagy keringőt táncol, csak hogy... csak hogy a Dalcroze-féle csoportban nemcsak időbeli ütemeket fejeznek ki a mozdulatok, hanem a hangok magasságát, érzését, gyöngédségét, leparányíbb érzelmi változatát is, Dalcroze-nál él a zene, mert eleven lények rezegnek együtt az élő muzsikára.

Minden ritmust és minden szólamot csodálatos függetlenséggel táncolnak el az egyes elemek, amelyek összessége mozdulatává válik át a zene harmóniáját.

Dalcroze úgy formál plasztikus csoportokat, mint egy szobrász, aki életet lehel a márványba. Csak úgy, suttymóban, félszemmel figyeli a lépcsőzetet és a levegős téren libegő világoszöld leányalakokat. Pillanat múlva elvágódik a ritmus és a halványzöld nimfák megmerevednek teljesen véletlen helyzetben. Tökéletes szoborcsoportok, domborművek keletkeznek. Amit Dalcroze művel, az idő és a tér művészetének szintézise. Így folynak össze az idomművészet és a termévesztet elemei és keményedik anyagga a ritmus és a dallam. Ezekkel a néhol habkönnyű, néhol bizony földön libbenő súl-dóleányokkal illusztrálja ez a pedagógus-lángelme, hogy sikerült hidat vernie az idő és a tér közé.

Minden produkcióban levegő, vidámság, napsütés és a természet örök eldám-sége rejtőzik és minimális betanított-sággal, szinte a közönség szemeláttára formálódnak elétté az előadás részletei. Mosolyog az azurkék ég a görög liget felett és egészségtől duzzadó ifjak, meg leányok táncolnak a saját mulattatásukra.

Ezután egymással szemben helyezkedtek el a tanítványok festői fölbomlottságban.

Gondoljanak valamit — szól Dalcroze és mint valami titkos hipnotizőr leül a zongorához és megvárja, amíg a ritmus papnői „gondolni” kezdenek valamit és mindjárt el is mondják az ősi egyszerűségű dallamra, hogy mit gondoltak. A harminc növendék mindegyike másként és másként mozog, jól avagy rosszul, ám kivétel nélkül jószívű és gyermeken.

Most egy csomó leány lép elő a kezében tamburinnal, csendül a muzsika és

egyik folyton előre szalad és néhány szabadon választott mozdulatot és ritmikus dobütést végez. A többiek utána erednek és élesen leutánozzák a rögtönzött mozdulatokat. Néha tulnagya a fantáziája az előreszaladó tanítványnak és a többiek hibát követnek el. A spontán mozdulatok leutánzásával szociális együttműködésre készít elő a Dalcroze-iskola.

A közönség pedig három órán keresztül tapsol, örül, elmélkedik és álmélkodik. S mikor az elsőtől és meg-megvilágosodó színpadon utójára fölfejlődnek a görög testformájú leányok, a publikum úgy vonul ki a Grand Théatéből, mint ha az ógörög mitológia mezőiről térne vissza az örök boldogság szimfóniája mellett a prózai világba.

A rejtély palotájában

Mint egy pók a hálójában mélyén úgy trónol Dalcroze (semmit nem érezve, vagy nem mutatva a dicsőségből) híres genfi intézetében, amelyet a ritmus rejtélyes palotájának nevezhetünk. Amint átlépünk a bérkaszánya semmitmondó kapuján, különös világban találjuk magunkat. Az előcsarnokban mindenfelől muzsikafoszlányokkal ütközünk össze, álmatag dallamoktól a legsúlyosabb klasszikus akkordokig. Az emeletre lejtő tágas lépcsőn többé-kevésbé mezitlen leányok futkároznak lenge otthoniassággal. Derűs aktok és libbenő árnyképek köszöntik a falakról a rejtélyes palotájának látogatóit, mindenben üde egészség és muzsika.

Dalcroze dolgozótermében fogad.

Leirom olyannak, amilyen. Nem titokzatos, nem lejt ritmusléptekben, kövér, gutgesimnt, jókedélyű táncanár.

Nem beszél magyarul és szinte nehezebb esik elmondani, hogy mi a ritmus?

— Metódusomat úgy tekintem, mint általános bevezetést minden művészethez. A ritmus önéuralomra nevel, kifejleszti a gondolkodás élénkségét, összhangot ad a test és lélek között, fegyelmelzetségre és fantáziára szoktat. Mi az a ritmus? (Hirtelen föláll a kis ember és jóízű mozdulatot tesz a testével.)

— Ez a ritmus — kérem — mondja magától értető komolysággal. Fölzabadítani életösztönünket minden gátlás alól. Ritmus, ha olyan ösztönszerűleg kacagunk és viselkedünk, mint amilyen nyhe és zavartalan szépséget csak a virág kínál.

— Tapasztaltam, hogy tanítványaim nemcsak a táncművészetek és zene iránt árulnak el rendkívüli érdeklődést, hanem sajátosságosan értenek a képzőművészetekhez is. A siketnémák és vakok is földerülő ábrázattal elégtelen hajladosnak, táncolnak a ritmikus tornán. Bőrükön át érzik a tanburin rezgéséből a zongora csendülését. Igen bizony a vak gyermek, aki azelőtt minimális hajlamot sem árukt el a mozgás iránt, élni akar, szép szeretne lenni, és világért el nem maradna többé a ritmikus leckéről.

Az izomzat ritmusérzéke

— Mint zenetanár kezdtem a pályafutásomat és a botfülü gyermekeken figyeltem meg, hogy milyen nehéz elkorcsosult ösztönü gyermekeket muzsikára oktatni. Arra is rájöttem, hogy hibátlan zenei hallás éppoly ritkán fordul elő, mint hibátlan tér és időérzés.

Az emberi izomzatban paragon heverő ütemérzéket fejlesztettem ki ritmikus rendszeremmel, amivel voltaképpen azt a célt szolgálom, hogy testünk és lelkünk újból összhangzatba jusson egymással és hogy egész lényünk összhangzatos parányát képezze a Végtelennel, amely maga is folyton rezeg.

— Azt hiszem, a ritmikus tornából mindnyájan fölhasználhatunk valamit egyéni életünkben. Georges Duhamel, a híres orvos-író mesélte egy ízben, hogy a kórház 40 ápolónője közül néhányan ésen különös könnyedséggel teljesítették a mesterségüket. Érdeklődésére azt a laszt nyerte az egyik leánytól, hogy a ritmikus tanfolyamon sajátították el a betegápolásnál is jóljövő élénkséget. A párisi Salpêtriére gyógyintézet ápolói számára pedig kötelezők a ritmikus gyakorlatok. Ma már világoszerre hódít a ritmus, nemcsak nagyvárosokban, hanem jura hegység legeldugottabb falucskáiban is áldoz a nép a ritmikus mozgásnak.

— Fellemző, hogy ma már a balett is beépült a ritmusnak és Dalcroze mutat leány fényképet világírú balett-táncos-ról, akik az ő módszere szerint fejlesztik a ritmusérzésüket. Elmondja, hogy a balett szemben, milyen fontos nálá, mi-

képpen részletezik, hangsúlyozzák az időt. Ritmus kérdése, hogy egy lánynak lassan mondom el egész lelkemet beleöntve a nagy refrénbe, hogy szeretlek, vagy pedig félóráról lőköm oda hirtelen valaki előtt: szeretlek... Ha valaki kecses ritmusérzékből jön és ha valaki szépen, egyenletesen jár, az a ritmus.

A nagy táncpedagógus szemmeláthatalom nem akar elítélőleg nyilatkozni a modern táncokról. Megjegyzi ellenben, hogy a néger motívumokat, amelyek az utóbbi esztendőkhben oly nagy teret hódítottak Európában és Amerikában, nem szereti, Josephine Baker kreációit pedig tulzottnak tartja. Az elgépiesedés is sokat rontott a táncokon. Nem az a tánc feladata, hogy forgó kerekek kattogását utánozza, hanem hogy művészi formába öntse természetes érzéseinket. Korunk — ugymond jobban érdeklődik a tánc iránt,

mint valaha. Hogy ez a művészet milyen fejlődésépes, eléggé bizonyítja, hogy a dzsessz máris kiment a divatból!

Még tíz esztendőbe telik, amíg szakiatani tudunk a gépies testmozdulatokkal,

de azután óriási mértékben fog fejlődni a lelkünk legmélyéről fölbuggyanó táncmotívum kultiválása, amely a tánc örök forrását szolgáltatja a multban és fogja szolgáltatni a jövőben is.

A jóváltis öregur elhallgat, gyorsan elbucszik és kigördül ritmikus előadására. Az intézet grandiózus tánctermében Dalcroze, a ritmus szelid apostola monoton muzsikájának varázslatára „hidat ver test és lélek közé”, a szomszéd szobából pedig lényekacaj, meg egy könnyed keringő dallama zeng széjjel a ritmus szentélyében.

Seidner Imre

Néhány csöpp a panaszok óceánjából

Az adókirovásoknál nagyon gyorsan és radikálisan végeznek

Az újszékelyi adózatok a hó 18-án délelőtt nyolc órára megidézték a községüzára adótárgyalásra. Közel harmincan jelentek meg, de a tárgyalás csak nem akart megkezdődni. Nyolc órától féltizenkettőig kellett a hivatal ajtaja előtt várakozniok, mert mint a jegyző közölte velük, a pénzügyigazgató volt ott Udorhelyről és vizsgáta a letárgyalt anyagot.

Aztán a pénzügyigazgató jelenlétében Gidan ellenőr megkezdte a tárgyalásokat. Tanítóknak, nyugdíjasoknak, az — áldozati taksa, nyomorúság ellenére — a molnároknak, akiknek még a fele jövedelmük sincs meg mint ami tavaly volt, szintén a múltévi adókat rótták ki. Közben több iparost, akik bejelentették, hogy iparukkal felhagynak, mert nincs keresetük, szintén kemény adóval rótták meg. Megszűntetett malmok után is kipelették a múltévi adót. Egy házalónak, aki kereseti hiány miatt már négy éve elköltözött a községből s az azóta mégis rárótt adó már 25 ezer lejre sokasodott, ugyancsak nem kegyelmeztek. Autókat visszamenőleg duplán megadóztattak. A gazdákat, akik az utolsó pillanatban nem tudták a bekebelezési végzést bemutatni, alaposan meghúzták és így tovább az egész vonalon.

Nyolc memorandum hiába: a postamesterek tragédiája, a posta és a köz kárára, beteljesedik

Aki megakarja kapni a hazai adminisztráció és kormányzás hü, reális képét, annak a mintáját, hogy min megy tönkre nálunk rend, egzisztencia, közügy, a postamesterekkel való elbánásban már megkaphatja. Hihetetlen, hogy ez a hasznos, fontos, régebben megbecsült és megilletésében biztosított csoport milyen szisztematikus indolenciával teszük tönkre, a fűrdővízzel együtt persze a gyereket, a posta, az állam érdekeit is kiöntve.

A román kormány, miután a regálban óriási kiadást jelentett a vidéki postahivatalok kezelése, átvette a magyar rendszert, a postameszteri rendszert a munkaegység alapján való díjazást (minden ajánlott levél, utalvány, csomag, távirat stb. után), s el is készítették a postameszterek működésére vonatkozó 486 szakaszos szabályzatot is, amely azonban, mint sok minden komoly és hasznos munka, életbe nem lépett. Ellenben a postameszterek járandóságait egy-kettő aranyban szabták meg, amire a postahivatalok vezetőit arra kényszerítette, hogy alkalmazot-taik egy részét elbocsássák, amit persze a postai ellátás sanylett meg: 1929-ben a járandóságuk csak 75 százalékát kapták meg, 1930-ban újra tíz százalékot ontak le belőle. Miután pedig a hivatalos ajánlott levelek száma erősen mecsökkent, az autóbuszok pedig rengeteg levelet és csomagot vonnak el a postától, egy-egy hivatalban 4-5000 lejjel kap kevesebbet a postameszter s így újabb leépítésre kszült, holott maga a posta — a hivatalok levelezésének portékényszere miatt — jóval többet vesz be mint idáig. Ebből a sok föbbletmillióból ígérték a postameszterek javadalmának 20 százalékát való felemelését is s hogy a Rádió-díjak beszédésért (kimutatással, ellenőrzéssel) is kapnak kárpót-lást, de idáig semmit nem kaptak. Az eladott értékek után is 1929. január 1-e óta esedékes volna három százalék jutalék s bár ma már 1931. februárja van, egy bánt sem láttak belőle. A dohány nagyraktárak és gyufaraktárak óriási felelősséggel járó kezelésért (8-900 ezer lej beszállgatása havonként, pontos elszámolás, kimutatás stb. mellett) 200-250 lej kap havonta a subdepozit főnöke s a potom összegből még papírt, pecsétet, szpárgát kell vennie, télen fűteni, ládákért, zsákokért, áruért, hiányokért felelősséget viselni. Mig azonban a postameszterek csak 200-250 lejt kapnak ezért havonta, az inspektor és direktor urak a havi egy millió forgalom után 5-6 ezer lej gratifikációt kapnak. Ily viszonyok közt nem csoda, hogy akárhányszor elszökött jómódú postameszter teljesen tönkrement s hogy olyan dolgok történtek mint Galgón, Sáromberken, Hosszúfaluban, Vaskohón, színtelt betörés, öngyújtás stb. A postameszterek idáig nyolc memorandum tárták fel lehetetlen helyzetü-

ket s még csak választ sem kaptak. Így tesz tönkre a nemtörődomség, a haszonság, a bűnös gondatlanság, cinizmus, talán rosszakarát is tisztességes egzisztenciát, kat egy nagy, hasznos, szükséges intézmény, melynek fenntartása és virágzása az ország eminens érdeke volna.

A POSTA EGY BARATJA.

Az elrabolt és megkerült pénz nem kapja meg a gazdát

Ez sem rossz eset a tömérdek között. A múlt év augusztus havában, mint azt a B. L.-ok is jelentette, az egyik Székelyudorhely le vezető uton rablók megtámadták Solnay János görögkatolikus plebánost és tízezer lejt raboltak el tőle. A sofőrtől is négyezer lejt. A plebános azonnal jelentette az esetet a zetelaki csendőrségnek sőt az esetről a csikszentdomokosi csendőrs is vett fel jegyzőkönyvet. Az elrabolt pénzek nem sokára megkerültek, két rablót sikerült a csendőrségnek lövéssel ártalmatlanná tenniök s ezeknél megtalálták az elrabolt pénzt. Azóta azonban mind a plebános, mind a sofőr hiába várják, hogy akár tárgyalásra idézzék őket, akár a pénzüket kapják vissza. Pénzt elbették a rablótól, de mégsem került vissza a tulajdonosaihoz, akiknek pedig sürgős szükségük volna rá. Jogos hát a kérdés: hol a pénz és hol a rend?

Csak a kántinban szabad drágán élelmiszert vásárolni

Már számos panaszt kaptunk a regált Brezoiuban levő Carpatina fakitermelő üzem vezetősége ellen, de mivel a panaszok adatokkal nem voltak kellően alátámasztva, nem közzöltük azokat és az egyes panaszokat az illetékes munkafelügyelőséghez (vagy sóhivatal?) utasítottuk őket. Most azonban egy újabb panasz a munkásság köréből a nyilvánosság elé kívánczik s ennek alapján szigorú vizsgálatot és eljárást követelünk. A munkás — mondja a levél — soha nem tudja, mi a járandósága, mit kap a pénztárnál, mert a borítékon sem a kereset, sem a levonás nincs feltüntetve. Már pedig kereset nagyon kevés, levonás annál több. Különben is a fizetés csak minden 4 héten történik s akár-hányszor ezt is megtoldják egy-két héttel. Hat hét alatt aztán a munkás csinálhat adósságot a vállalat élelmiszer kántinjában, ahol legfeljebb csak drága s néha romlott élelmiszer van, de annál több konzerv és pipere cikk. Élelmiszert a kántinban csak hitelben lehet vásárolni. Ha valaki a kréta használatát, vagy a levonás mértékét kifogással illeti vagy csak kérdezi is, azonnal elcsapják. A gépek nincsenek kellő óddóval ellátva s ha baleset ér valakit, anyagi kárpótlásra nem számíthat, halálos szerencsétlenség esetén pedig kegyelemmorzsát lőnek oda a háttamaradottaknak. Legbántóbb, hogy a szabályszerűen ledolgozott munkanapot vagy kitöltött szolgálati időt nem vezetik be teljesességükbe s a munkás a leszámolás percében megkárosítottnak, kiátszottnak éri magát. Vasárnapi munkaszünetet nincs, a tulajdon nem fizetik, fizetés szabadság csak a havi díjasoknak jár. A cég összel háromnegyed részét a munkásainak elbocsátotta, a megmaradtak fizetését 42 százalékkal lecsökkentették, ellenben a kántinárak ugyanazok maradtak, mindenben méregdrága (maximálisan itt nincsenek) és mindent ott kell vásárolni. (Allitól a biró, a jegyző, a csendőrs is onnan él!) Ha egy-egy bizottság vagy prefekt véletlenül vagy híbrisra néha odakérül, kellő informálás után, amihez a vezetőség nagyszerűen ért, megnyugodva térnek vissza: a Carpatia táján minden rendben van, csak a munkások (többnyire magyarok) nyomorognak és szenvednek pária-sorsot.

Csoportvezető asztalosok,

asztalos munkások, kárpitos

segédek, politurozó munká-

nők azonnali belépésre

felvételnek Marosvásárhelyen

SZÉKELY és RÉTI erdélyrészi

butorok r. t. Marosvásárhely.

HÜLÉSNEK-GRIPPÁNÁL

TESTA
GYÓGYIT

Minden gyógyszerárban Kapható

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Școală

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap egy szó 6, vastag betűből 12 lej. Vasárnap 1:50. illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére szavanként 3 lej 50 szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Hölgyek! Az alábbi kézimunkafüzeteket raktárról azonnal szállítjuk: Filet-Blumenmuster (45.—), Neue Filetmuster (51.—), Filet-Häkel (65.—), Smyrna (65.—), Wollenes für Gross und Klein, 80 minta (88.—), Kelimarbeiten II. füzet (88.—), A zárójelben feltüntetett árak a nagyított mintájával együtt értendők. Postai megrendeléseket az ár és 10.— lej portó előzetes beküldése ellenében ajánlvagy postacsomagonként felölősséggel szállítjuk. Brassói Lapok Könyvosztálya.

ELADO egy Máv. gyártmányu 2 éves kifogástalan állapotban levő 1230 mm-es golyós csapágyas cséplőgép Hanomag traktorral, kedvező fizetési feltételek mellett. Cím: „Industria Economica” rt. Temesvár. 11715

FRIEDMANN MARI. BRASSÓ, KORHÁZ-U. 18. sz. A 28 év óta fennálló közvetítési irodája, vállal minden szakmabeli közvetítést. Házak, lakás, birtokok, üzlet és telek vételét és eladását. Méltányos közvetítési díj. 11599.

Jólmenő pékség berendezéssel együtt olcsón eladó. Cím 11756 sz. alatt a brassói kiadóba.

Emeleten egy üres szoba kiadó, Brassó, Vasut-ucca 15. 11752

SZENA lazán, vagy préselve, nagyobb mennyiségben eladó Zakariás Izsák földbirtokosnál, Csíkszereda. 11754

CSALÁDI HAZ fizethelyiséggel Bolonyában eladó. Cím a brassói kiadóba. 11613.

Szép ovális, ecrű, új receterítő, olcsón eladó. Brassó, Arva-ház-ucca 27, hátul az udvaron. 11800

Nagy férfi-varrógép olcsón eladó, Brassó, Vasut-ucca 16. 11794

Lakás

Keresetek Brassóban építési esejére négyszobás lakás, ajánlatok „Kut-ucca” jelígre a brassói kiadóba kéretnek. 11736

Keresek Brassóban elegáns, különbejáratu butorozott szobát teljes ellátással „Otthon” jelígre a brassói kiadóba. 11793

Brassóban, különbejáratu komfortos szoba azonnal kiadó. Volt Kőbánya-ucca 33, Badescu-villa. 11798

Vegyes

FUCHS FOGORVOS, Bukarest, husz évi praksissal Párisban, minden modern fogmunkát végez București. Strada Berzei 35. 11746

Kereskedelmi végzett fiatal-ember román nyelvet bírja, bármily állást keres. Ajánlatokat „Szorgalmas” jelígre a brassói kiadóba. 11795

Allandó munkát kaphat egy tüdő- és ragasztó-lány Papp György cipész, Csernátfa, 527. 11792

Frauenspiegel a legújabb németnyelvű havi divatlap, csak 20 lej a Brassói Lapok könyvosztályában.

Bíri néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára kötve 130 lej.

BERLITZ magánnyelvkurzusok, Brassó.

Francia, angol, román stb. nyelveknek szak-tanárok által, az illető országokból, akik csak anyanyelvükön tanítanak.

Uj kurzusok kezdődnek ezen a héten.

Jelentkezések: nanonta 0—12-ig és délután 4—9 óráig

Brassó, Piaia Libertății (Viráncsor) 10. szám
A Banca Marmorosch Blank & Co. épüle ében, I. emelet.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

Brasov-Brassó, Kapu-utca 56 58 Telefoninterurban: Szerk és kiadóhivatali 1-77 és 82
Bukaresti Bukarest I, Sărăndar No. 6
Telefonszám 363 64 373 70

A BRASSÓI LAPOK nyomdavezetése kiadása és forgatása a Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600 évente 1200 lej. Magyarországra: negyedévre 14, félre 28. évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lei.

MEGBIZOTTAK. Arad: Str. Cuza Voda 3 Halmágyi Pál — Dés: Str. S. Barnabiu 10 Oszti Kálmán — Déva: Str. Ioan Creanga 2 (Balogh Géza), Telefon 17 Hunyad- és Alsófehérmegyék részén Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7 (Neumann László) — Marosvásárhely: Sz. György-u. 6. (Szabó Jenő). — Nagyszeben: Str. Ia Turcului 13 Szigetváry József — Nagyvárad: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula). — Szatmár: Papo Géza-utca 15. (Kertész László). Szamár- és Máranáros-megyék részére — Szilágyosnyó: Helyőrségi út — Temesvár: Berény Lajos Gátsor 22 a. — Torda: Str. Reg. Ferdinand 25 Dávid József

Megbízások felvételére és fizetések átvételére tenni helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak: elölőssítva Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor Nádas Jenő

Egy precíz óra mindenki részére!

Eddig

több mind

600.000 darab „40,6 mintájú”,

Omega-óra van az egész világon használatban.

Az órát dacára az elismert minőségére, olcsósága miatt mindenkinek módjában áll beszerezni. Az Omega-óra 175 alkatrésze ezredmilliméter pontosságra felül van vizsgálva ami az óra kifogás-

tan konstrukcióját garantálja.

Kérje bemutatásra a legújabb „40,6 mintájú” omega-órát. Az Omega-óra egyedülálló versenytárs nélküli minőség. Mással nem pótolható.

OMEGA

EGY ÉLETRE ELÉG

A Concordia filmvállalat igazgatósága és tisztviselőikara mély megrendüléssel jelenti munkatársainak

Gergely Vilma, Köpf Margit és Oláh Böske

tragikus elhunytát. Munkatársaink mindenkor páratlan szorgalommal, igyekezettel dolgoztak s e megrázó szerencsétlenség is munkatársaink közben oltotta ki fiatal, reményteljes életüket.

Mély megilletődéssel osztozunk mindazok fájdalmában, akiket e sorscsapás által pótolhatatlan veszteség ért.

Brassó, 1931. február 24.

A Concordia filmvállalat igazgatósága és tisztviselőikara.

A „Fehérlo” étteremben

Brass

esténként Mellák Józsi hírneves temesvári cigányprímás zenekara muzsikál

Elismert jó konyha — Kitűnő bo'káci bor

Báránymell rostos.

KLÓSZ CHRISTIAN, tulajdonos

EUROPA kávéház étterem,

Brassó, Kolostor-u 7

MEGYILT ujonnan és modernül alakítva és berendezve.

Kitűnő konyha — Azugai csanolt sör. — Elsőrangú fajborok — PUSZTAI BÉLA ujonnan alakított zenekarával

ESTÉNKENT TÁNC! HO 7

Ha influenzás, köhög vagy berekedt úgy igyon HO 425

MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYVIZET

mert az a legjobb nyálkaoldó és köptető Kapható minden fűszerüzletben.

No. 121—1931. Rodbav, 18. Febr. 1931.

HIRDETMEY

Nádpatak község előljárósága Fogaras megye, bérbe adja 5 évi időtartamra, jód és sós gyógyfürdőjét, 1931. március 10-én az előljáróság helyiségében tartandó árlejtésen.

Kikiáltási ár 75.000 lej évenként, 10 százalék bántópenz.

A feltételek a községi előljáróság helyiségében megtekinthetők.

Községi előljáróság.

Legalább 10.000 asszony

használja és dicséri naponta a Biri néni szakácskönyvét mert többször kitűnő konyha receptje alapján mindenki könnyen vezetheti a legényesebb háztartást is: levesek, sütek, előételek és tészták, befőttek és savanyúságok készítésére egyaránt szolgál kitűnő receptekkel. De nem hiányzik belőle a halak, fagyaltak sem, amint egy megtaláljuk benne azt is, mik a endők a disznóölés körül hogyan kell zöldséget aszalni, szappant főzni, kenyeret sütni, kávét főzni, vete-nényeket, káposztát tölteni, eltenni ésirt olvasztani és — puliszka főzni. Hígyzóval: felölleli a háztartás kony-hai részének minden ágát receptjei világosak, egyszerűek, mindenki számára érthetőek. A paskos kötet ára tartós, kemény kötésben 130 lej.

Szívünk mély fájdalommal tudatjuk, hogy a mindnapi munkájuk nagyon szeretett íó férj, testvér, vej, sógór és rokon

Nemecsek József

életének 51-ik. boldog házasságának 21-ik évében, hosszas szenvedés után 1. hó 24 án éjjel meg-szűnt élni.

Drága halottunk hült tetemét 1. hó 2. án d. u. 4 óraok. fogjuk a postaréti temető ha ottas háza ból örök nyugalomra helyezni.

Lelkiüdvéért az engesztelő szent-mise 1. hó 27 én reggel 1/8 óra kor lesz a pébania templomban az Égek Urának hemutatva

Nyugalma legyen csendes.

Brassó, 1931 február 24.

A gyászoló csa ad.

Több varon sniáttérmasú 1929 és 1930-ból fajborokat

ajánl mérsékelt áron esetleg előnyös fizetési feltételek mellett

Fr. Caspari földbirtokos Mezőgyesén (Medias)

CEMENT-É

AGYAGIPARI GÉPEK

Csípőgép, lokomobilok

Cementtörcserekek, üvegesbeton blokkok, cementlapok csövek, kulgyűrűk vályuk, betonkeverőgépek gipszlemezgepe stb. gyártására. I-ma cementfestékek. Agyagégla és csereprécek, hengerművek, kőzuzók komplett cement- és agyagipari berendezések

Raktárról szállítja:

„MODERNA” építőipari Gépek R-t.

Brassó, Kis-utca 14. szám.

Melőtt gépeket vásárol, tekintse meg raktárunkat. Teljesígtatások, prospektusok dímentesen